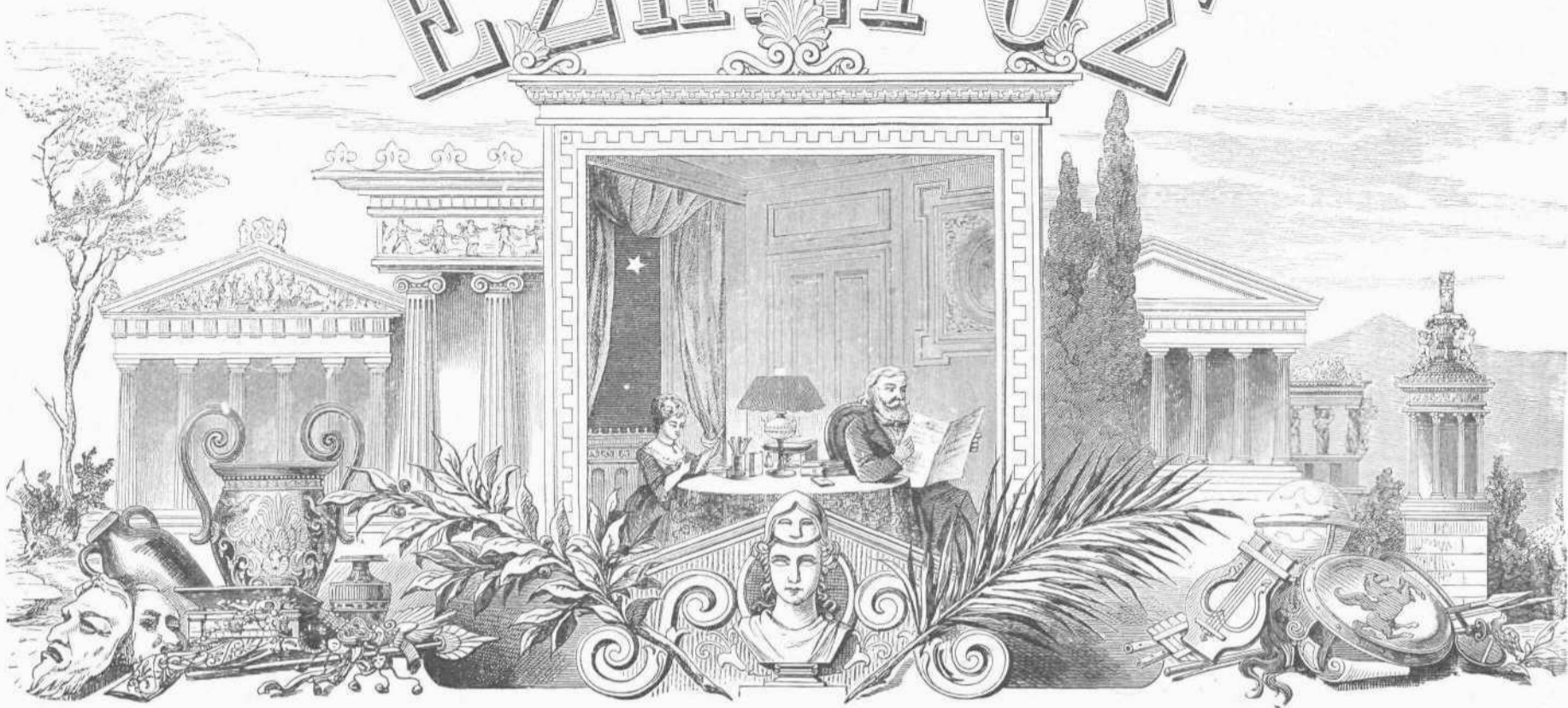

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Ε΄.

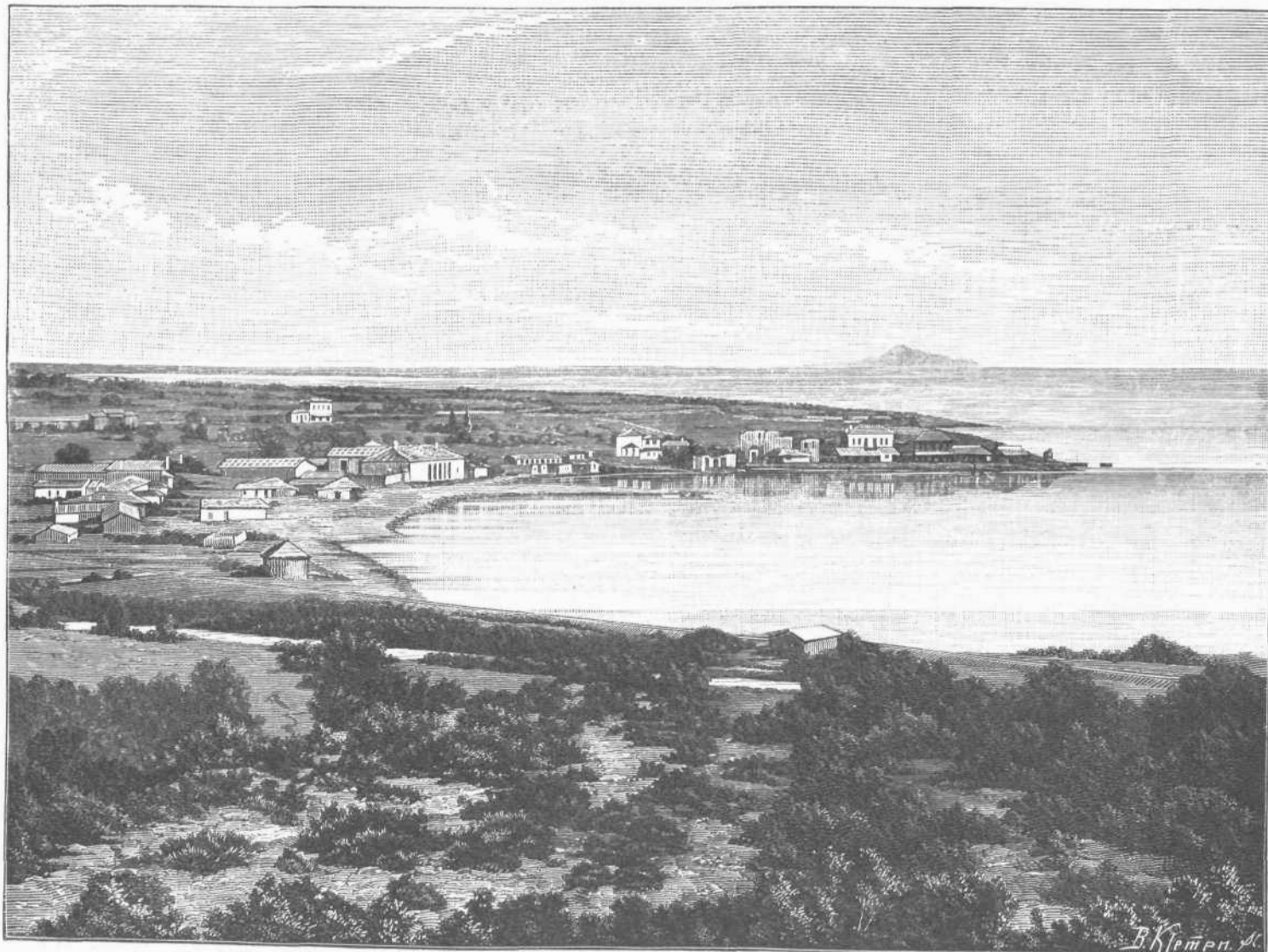
Ἐκδίδεται
τῆ 1/13 καὶ 15/27
ἐκάστου μηνός.

⇒ Ἐν ΛΕΙΨΙΑ τῆ 1/13 Μαρτίου 1886 ⇐

Τιμὴ ἑτησία
προπληρωμένη
εἰς χορσόν.

Φράγκ. 40.
Μάρκ. 32.
Ῥούβλ. 16.

ΔΡ. 117.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.
Η ΚΩΜΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Σιδηρόδρομος Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου. Τὸ Καλαμάκιον. — Ὁ Πα...

Ἡ θύρα — ἴσως — θάλασσα. Μύθος. — Διάφορα. — Αἰτιώματα καὶ λέξεις. — Γραμμα...

Σιδηρόδρομος Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου. Ἡ κοινότυπος Καλαμάκιον. —

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνας, ἑρμ. 221.)

ΤΟ ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΝ.

Ἡ κοινόπολις αὕτη, ἣν παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκόνα, πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν οὐδὲ...

Τὸ Καλαμάκιον ἔχει ὄρους εὐρείας καὶ εὐ-

Ἡ παρατεθειμένη εἰκόνα εἶναι ἡ συνέ-

Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.*

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ ζυγοῦ τῆς θρησκείας ὡς σκλη-

Υπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κ. Καλοῦρη.

ΜΕΤ' ἀπορίας ἀληθῶς καὶ ψυχικοῦ ἄλλου...

* Δύο εἶσι τὰ αἰτία τὰ προκαλέσαντα τὸν συν-

ὡς σκληροῦ ὄθην καὶ δυσφορήτου. Ἀπορρίψατε...

Τοιαῦτα δὲ θδεληρὰ ἀποφθίγματα καὶ ἄλλα...

Ἄλλ' οὕτω τὸν νεανίον τούτων περὶ θρη-

βολῆς τοῦ ζυγοῦ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, καὶ ἥ...

τοῦ παρ' ἡμῖν πολιτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ βίου;

Κάθ' ὅσον ἡ ἔρευνα αὕτη ἐν πολλοῖς...

(Ἔπειτα συνέχεια.)

Η ΝΗΣΟΣ ΚΥΠΡΟΣ.

Δοκίμιον περὶ τῆς φυσικῆς, ἱστορικῆς, ἐμπο-

ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

(Τίτλος.)

ΠΡΟΣ περαιτέρω μαρτυρίαν περὶ τοῦ ὕγι-

Κάτοικος τις τῆς νήσου, νῦν δ' ἐν Ἀγγλίᾳ,

Ὁ ἐπὶ τοῦ μεσημέριον παραλίου ὄρους, ὁ...

τοῦ ζυγοῦ ἢ ἐργασία εἶναι εὐθνή καὶ ἄφρονος,

Ὁ ἐπὶ τῆς εὐρείας ἐπιπέδου τοῦ λιμένος...

Ὁ ἐπὶ τῆς εὐρείας ἐπιπέδου τοῦ λιμένος...

* Ὀξοκρητίτης, ὀρυκτὸν ἱμαίον κηρὸ βητινῶδες...

** Denta.

Μεσογείου... Ὁ λιμὴν, τοιοῦτος οἷος εἶναι,

Ὁ ἐπὶ τῆς εὐρείας ἐπιπέδου τοῦ λιμένος...

* Ἄρανα — ὄνομα, ὃ ἀνήκοντι τις κακοῦς πλη-

ἡμᾶς, ὑψώθη δεκάκις τῆς ἀξίας τῆς ἀμέσως μετὰ τὴν ληφθεῖσαν εἰδήσειν περὶ τῆς παραχωρήσεως τῆς νήσου εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ "πρώην Ἀρχιεπιμηχανικός τῆς Συρίας" λέγει: "Ὁ Μουσουλμανικὸς νόμος περιβάλλει τὴν ἐλευθέραν κτῆσιν τῆς ἐν Κύπρῳ γῆς εἰς τὸν ἄρχηγόν τοῦ Κράτους, καὶ οὐδεὶς ὑπὸ κράτος δύναται νὰ ἐγγιῇ ἰδιοκτησίαν γῆς ἰδίῳ δικαίωμάτι. Ἡ κατοχὴ γαιῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλλιέργειας ἢ ἄλλως ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς κατεχομένης ἰδιοκτησίας, ἀμελούμενη δὲ μεταβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τὸ Κράτος. Ὁ 10 τοῖς ἑκατὸν φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων οὕτως εἶναι πράγματι ἐκμίσθωσις, ἥτις ἀπλήρωτος μένουσα συνεπάγεται ἔξωσιν. Ὅθεν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Κύπρου εἶναι γῆ ἀνήκουσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐν τρίτῳ αὐτῆς εἶναι καλλιερρημένον.

Πρὸς δέκα μίλια τὴν ὄραν, τεσσάρων ἡμερῶν συνεχῆς πλοῦς δι' ἀτμοπλοίου ἀπαιτεῖται τὴν ἀφικθῆναι εἰς Λάρνακα, ἐνῷ συγκοινωνία δύναται νὰ ᾗ μετὰ τοῦ λιμένος τῆς Σιδῶνος (Port Said) τῆς παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Κόλπου τῆς Ἀραβίας ἢ Κλεοπατρίδος (διώρυγος τοῦ Σουέζ) εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας κατὰ τὴν αὐτὴν ταχύτητα, καὶ μετὰ τῆς Μερσίνης τοῦ λιμένος τῆς Κιλικίας, εἰς δεκαεξὶ ὥρας. Ὁ λιμὴν τῆς Λάρνακος συνδέεται διὰ τηλεγράφου μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ παραλίου τῆς Συρίας Λαοδικείας (Latakia) καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τῶν ἐν ταῖς χώραις τῆς Τουρκίας συρμάτων τῶν ἐπεκτεινομένων μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ Ἀτμοπλοικὴ τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ ἑταιρία νῦν συνέστης ἐβδομαδιαίαν ὑπηρεσίαν ἀτμοπλοίων ἐκ Τερζέστης εἰς Κύπρον δι' Ἀλεξανδρείας. Οἱ κάτοικοι δύναται ἀκριβῶς νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς 90,000, ἐξ ὧν 60,000 εἶναι Ἕλληνας, 26,000 Τούρκαι, καὶ οἱ ἐπίλοιποι Φελλάχοι ἢ Αραβες. Εἶναι μελιχιοί, τίμιοι, ἤσοχοι καὶ φιλόξενοι, ἀλλὰ πρέπει νὰ διδασθῶσιν νὰ ἐργάζονται. Ἡ ἐπικρατοῦσα γλώσσα εἶναι ἡ Ἑλληνική, τῆς Τουρκικῆς καὶ Ἰταλικῆς ὀμιλοῦμένων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων τάξεων μόνον. Ἡ ἐν τῇ νήσῳ προσωπικὴ μου πείρα", οὕτω γράφει ὁ ἄλλοτε πρόξενος, μ' ἐνισχύει νὰ ἐκθέσω ὅτι ἐν καιρῷ θέρους δὲν ὁμοιάζει μὲ ἔρημον, ὡς ἐρρέθη ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων, πολλά ὄρη εἶναι διηλεκτικῶς κεκαλυμμένα μὲ χιόνα, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους οἱ κάτοικοι ἀρδεύουσι τὴν γῆν διὰ τῶν πολυαριθμῶν ποταμῶν καὶ βρύκων. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θὰ μεταχειρίζονται αὐτὰ ὡς διώρυγας μέχρις οὗ κατασκευασθῶσι σιδηρόδρομοι. Οἱ ἐγγῆροι γεωργοὶ πολλάκις μηχανῶνται νὰ διοχετεύσῃσι τούτους τοὺς βρύκας εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν ἀγρούς, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπαρκῶς ἐπιστήμονες ἵνα ποιάσιν ὀρθὴν αὐτῶν χρῆσιν καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι ἀνάγκη Ἀγγλομηχανικοῦ. Καθ' ὅσον ἀποβλέπει τὴν ἐπιρροίαν τῆς γῆς ἐν καιρῷ θέρους, γνωρίζω ὅτι ἡδυνάμην πάντοτε ν' ἀγοράζω λαχανικὰ ἐπαρκῆ δι' ὀκτὼ ἐφθῆσιν πρὸς τρία θηνάρια (1½ γρ.) καὶ καλὴν πρόθειον κρέας διὰ περίπου τρία καὶ ἕμισον θηνάρια, τοῦ βοείου ὄντος πλέον ἀκριβοῦ καθ' ἤμισον θηνάριον. Ὡς πρὸς τοὺς ζῴους δὲ, περιηγήθη τὴν νῆσον ἄπασαν καὶ περὶ καὶ ἐφιππος, καὶ οὐδέποτε οὐτε ἐγὼ οὐτε τις τῶν γνωρίμων μου προσεβλήθη ὑπ' ὄφρων ἢ ἄλλων φαρμακερῶν ἔρπετων. Ὅρει ὑπάρχουσι εἰς τὸ θεωρητικόν, ἀλλὰ δὲν εἶναι φαρμακεροὶ, καὶ οἱ δευτερεύοντες θεωροῦσιν ὡς ἀτύχημα τὴν καταστροφὴν αὐτῶν."

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ.
Genv. 1821, ἀποθ. 1885.

(Μετὰ εἰκόνας, ἔρα σελ. 325.)

ΤΗΝ τελευταίαν τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡμέραν ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Ἀθήναις ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος εἰς τῶν ἀρίστον συγχρόνων Ἑλλήνων ἱατρῶν, ὁ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ, καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Κλινικῆς ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ ἱατρός τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ἡμῶν. Ὁ θάνατος τοῦ χρησιμωτάτου τούτου ἀνδρός, ὅστις διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ διαγνώσεως καὶ διὰ τῆς ἀπαρημίλλου αὐτοῦ ὑπομονῆς, πολλοὺς πάσχοντα ἀνεκούφισα καὶ παρηγόρησε, καὶ διὰ τῆς ἀόκνου αὐτοῦ διδασκαλίας πολλοὺς τῶν νεωτέρων παρ' ἡμῖν ἱατρῶν ἐμόρφωσεν, ὑπῆρξε πράγματι ἔθνικὴ ἀπόλαση καὶ δικαίως ἐπὶ τὴν θανάτῳ αὐτοῦ πᾶσα ἡ Ἑλλάς. Τὸ πένθος τοῦτο ἐξεδηλώθη ἰδίως κατὰ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο ἐν Ἀθήναις ἐπιδημητικῆ καὶ ἐν συρροῇ κόσμου ἀπειροπληθοῦς.

Δημοσιεύοντες σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός, συνοδεύομεν ταύτην διὰ συντόμου βιογραφίας, ἐξ ἧς καταφαίνεται πόσον ὠφελίμως κατηγάλασε τὸν θίον αὐτοῦ καὶ πῶς ἐτιμῆς ἔχαιρεν οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἑὐρώπῃ, ἥτις δικαίως θεωρεῖ αὐτὸν ὡς μίαν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἱατρικῶν ἐπιστημοτήτων.

Ὁ Χαρ. Πρετεντέρης (ὡς συνήθως ἐκαλεῖτο) ἐγεννήθη ἐν Ληζουρίῳ τῆς Κεφαλληνίας τῆ 3 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1821. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρὶδι δεικνύουσα τὰ στοιχειώδη μαθήματα, μετέβη μὴν 1 Σεπτεμβρίου 1840 εἰς Ἀθήνας καὶ ἐνεγρέθη φοιτητὴς τῆς Ἱατρικῆς ἐν τῷ τοῦ Ὁθωνος Πανεπιστημίῳ. Ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Παρίσιον, ἔνθα τὸν Αὐγούστου τοῦ 1846 ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων. Οἱ γινώσκοντες πόσῳ σημασίαν ἔχει τὸ δίπλωμα τῆς ἱατρικῆς ἐν Παρισίοις λαμβανόμενον, θέλουσιν ἐνοήσαι πόσον ἐπιμελῶς καὶ ἐπιτυχῶς ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς του.

Ἐπιθυμῶν νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα του ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὑπέστη κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1847 τὰς πρακτικὰς τοῦ ἐξετάσεως ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ τῆς Κερκύρας καὶ μετὰ τὴν εὐθὺς εἰς Ἀργοστόλιον ἤρξατο ἀσκῶν τὴν ἱατρικὴν. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ Φεβρουαρίου 1851 ἔμεινε ἐν Κεφαλληνίᾳ· τότε δὲ διορισθεὶς Καθηγητὴς τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ ἀπῆλθεν εἰς Κέρκυραν. Οἱ Κεφαλήνες μετὰ λύπης εἶδον αὐτὸν ἀπερχόμενον· ἀλλ' ἐν Κερκύρᾳ ἠγόησεν ἑνώπιον αὐτοῦ στάδιον εὐρότερον, οἷοντις τε τῷ 1855 ἐνέσκηψεν ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ ἡ θροτολογικὸς χολέρα ὁ Χαρ. Πρετεντέρης προσέφερε τὰς εὐεργητικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας, διορισθεὶς γενικὸς διευθυντὴς τῶν νοσοκομείων τῶν χερσονήσων. Ἦσαν ἡμέραι φοβεραὶ, ἡμέραι πλήρεις κινδύνων, ὅς ὁ φιλόανθρωπος ἱατρός διήλθε μετὰ χριστιανικῆς αὐταπαρνήσεως παρὰ τὴν κλίνην τῶν νοσογόντων. Οἱ ἰδόντες αὐτὸν κατ' ἐκείνην τὴν θλίβεραν περιστασιν ἐθαύμασαν τὸν ἄνδρα.

Δύο ἔτη μετὰ ταῦτα ἀνέλαθε καὶ τὸ μάθημα τῆς παθολογικῆς Ἀνατομίας ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ, ἐξακῶν καὶ τὴν ἱατρικὴν. Ἐξ ὧν τῶν Ἰονίων νόσων μετέβησαν εἰς Κέρκυραν οἱ πάσχοντες, ὅπως νοσοκομειῶσι τὸν ἐπιστήμονα ἱατρόν. Ὅτι ὁ Χαρ. Πρετεντέρης ἦτο καὶ ἀραιφινὴς πατριωτῆς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι δις ἐξελέγη βουλευτὴς Κεφαλληνίας ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ, ἔνθα μετὰ πολλῆς ἐσσεως συνηγόρει ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1864 διορίσθη ἀρχίατρος τοῦ νεαροῦ βασιλέως Γεωργίου, διατηρήσας τὴν ὑψηλὴν ταύτην θέσιν μέχρι τῆς τελευταίας τοῦ θίου αὐτοῦ ἡμέρας. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διορίσθη καὶ Καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Κλινικῆς ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, καὶ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1866—67 ἐγένετο κοσμητὼρ τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς. Ἐν ἔτει 1876, ὅτε ἐώρτασε τὴν εικοσιπενταετηρίδα τῆς εὐδοκίμου διδασκαλίας του, οἱ πρώην αὐτοῦ μαθηταὶ τῷ προσέφερον μετάλλιον, φέρων τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν:

"Χαραλάμπε Τ. Πρετεντέρη εἰκοσιπενταετηρίδα καθηγησίας ἐν Ἱατρικῇ συνελοῦντι νῦν, οἱ παρ' αὐτῷ μαθητεύσαντες τῶδε σῆμα εὐγνωμοσύνης θίδοῦσιν ἔχειν."

Καίτοι πρὸ πολλοῦ κατατρυχόμενος ὑπὸ τοῦ ἀφαιρέσαντος αὐτὸν νοσήματος ὁ ἀοιδίμος Πρετεντέρης ἐξηκολούθει διδάσκων καὶ ἐξακῶν τὴν ἐπιστήμην του, ἰδίως ἐν ἱατρικοῖς συμβουλίαις, μέχρις οὗ ἐπελθὼν αἰφνης ὁ θάνατος ἀπωρένασε τὴν ἔδραν του καὶ ἐστέρησε τοσοῦτους πάσχοντα τῶν πολυτίμων αὐτοῦ συμβουλιῶν.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ ἐν Ἑὐρώπῃ ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος δεόντως ἐξετίμησε τὸν ἄνδρα. Ἀναγράφουμιν ἐνταῦθα τὰ διάφορα διπλώματα Ἀκαδημιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν Ἐταιριῶν, ὧν ὑπῆρξε μέλος ἀντεπιστέλλον ἢ ἐπίτιμον, καὶ τοῦτο κατὰ χρονολογικὴν τάξιν. Ἦτο μέλος ἀντεπιστέλλον τῆς ἐν Παρισίοις ἀνατομικῆς Ἐταιρίας, τῆς αυτοκρατορικῆς Ἐταιρίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, μέλος ἐπίτιμον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱατρικῆς Ἐταιρίας, ἀντεπιστέλλον τῆς ἐν Δανά Soc. regia Medica hawiensi, τῆς ἐν Δανά Soc. regiae Medica hawiensi, τῆς ἐν Λουδοῦνφ τῆς Γαλλίας ἱατρικῆς Ἐταιρίας, τῆς ἐν Στοκόλμῳ Ἐταιρίας τῶν Σουηδῶν ἱατρῶν, ἐπίτιμον μέλος τῆς Ἐταιρίας τῶν Ρώσων ἱατρῶν ἐν Πετρούπολει, ἀντεπιστέλλον τῆς αὐτοκρ. Ἀκαδημίας τῆς Ἱατρικῆς καὶ Χειρουργίας ἐν Πετρούπολει, τῆς Ἱατρικῆς Ἐταιρίας τῆς Βιέννης, τῆς Νεαπόλεως, τοῦ ἐν Βενετίᾳ Ἀθηναίου, τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Τουρίνου καὶ τῆς Μαδρίτης.

Τὰ ἐξῆς παράσημα ἐκόμισεν τὸ στήθος τοῦ δευτοῦ ἐπιστήμονος· ὁ ἀνώτερος Ταξίαρχος τοῦ Σωτήρος, ὁ χρυσοῦς σταυρὸς τοῦ τάγματος τοῦ Λεοπόλδου τοῦ Βελγίου, τὸ παράσημον τοῦ Στέμματος τῆς Πρωσίας, ὁ Ταξίαρχος τῆς Ἀβγίας ἂννης τῆς Ρωσίας, ὁ Μεγαλόσταυρος τοῦ Ἁγίου Στανισλάου τῆς Ρωσίας, ὁ Ταξίαρχος τοῦ Δανεδρόγ τῆς Δανίας, ὁ Ταξίαρχος τοῦ τάγματος τῆς τιμῆς τῆς ἡγεμονίας Lipppe καὶ τὸ μετάλλιον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Σερβίας.

Τοιοῦτος ἐπιστήμων, οἷος ὑπῆρξε ὁ Χαρ. Πρετεντέρης, ὡφείλε κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ ᾗναι καὶ δόκιμος συγγραφεύς. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, πάντα ἱατρικὰ, διακρίνονται διὰ τὴν ἀκριβείαν καὶ προδιδοῦσι μελέτας ἐνδελσεγείς. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐν ἧ γλώσσῃ ἐγγράφσαν:

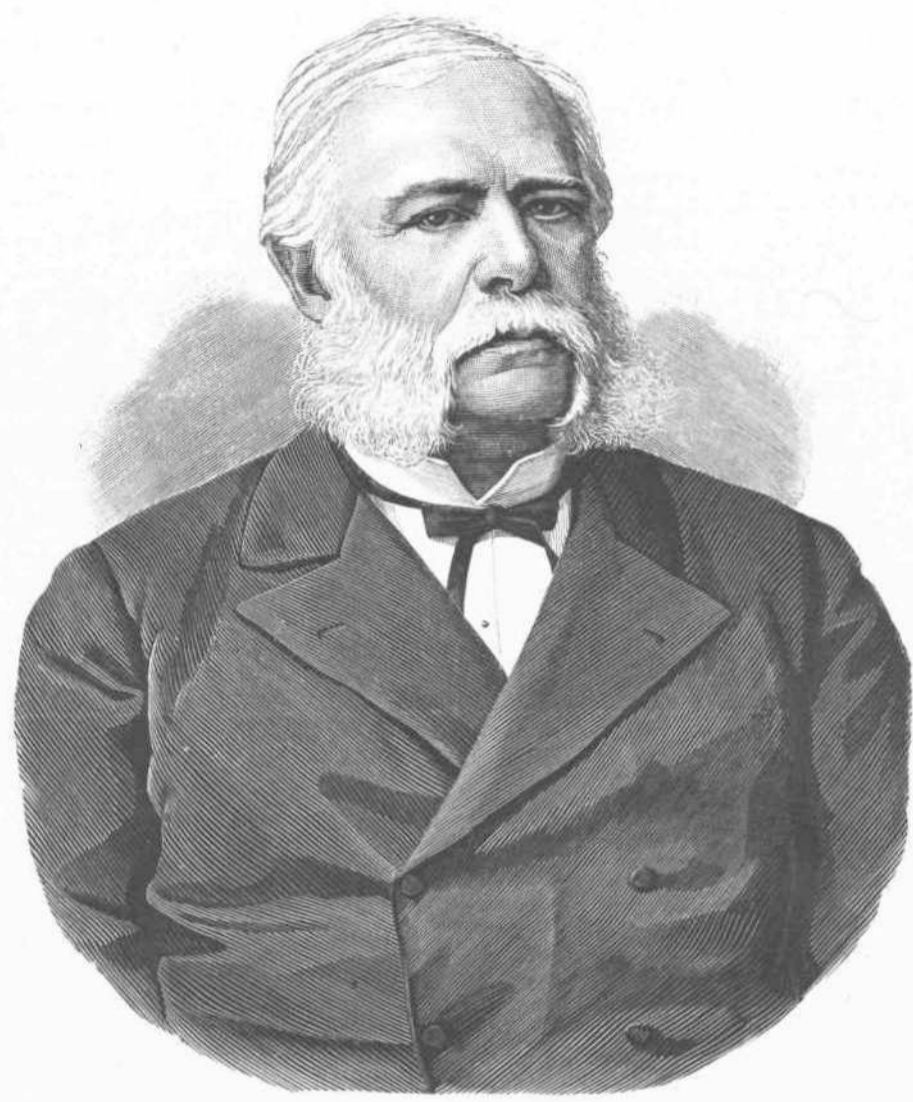
1. Maladies organiques du coeur. Paris 1845.
2. De l'entéro-mésentérique typhoïde. Paris. 1846.
3. Du choléra epidémique et diphthérie, observés à Céphalonie en 1850.
4. Περὶ τῆς ἐν Κερκύρᾳ χολέρας ἐν ἔτει 1855. Ἐν Κερκύρᾳ 1856.
5. Περὶ τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἐπιδημικῶν νόσων 1862—63. Ἐν Κερκύρᾳ 1863.
6. Περὶ τῆς νόσου τοῦ Basedow ἢ τοῦ Graves. Ἐν τῷ "Ἀσκληπιῳ" 1865.

7. Προσθετικὴ ὕδραμιμία (ἀπίωσις ἥπατος, καρδίας, νεφρῶν). Ἐν τῷ "Ἀσκληπιῳ" 1866.
8. Essai sur la pellagre, observée à Corfou. Athènes 1866.
9. Περὶ τυφοειδοῦς πυρετοῦ (Κλινικὸν μᾶθημα). Ἐν τῷ "Γαληνῷ" 1881.
10. Συναρθεῖς πυρετοὶ χολώδεοι. Ἐν τῷ "Γαληνῷ" 1881.
11. Ἡ ἐν ἔτει 1869 ἐνοκήψασα ἐν Ἑλλάδι ἐγκεφαλονοστιαια μνηνιγγίτις. Ἀθήνα 1883.
12. Du typhus observé à Athènes en 1868. Athènes 1883.

Τοιαῦτα ἀπρόοπτοι ἐμφανισμοὶ θαρβάρων πειρατῶν ἦσαν τότε συνηθέστατοι ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, οὔτε ἦτο εἰς κατὰστασιν ἢ κυβερνήσας νὰ θέσῃ ἐκεῖ ἀντίστασιν, τόσῳ εἶνε ἀληθές ὅτι καὶ αὐτὸ, καθὼς καὶ τὸ τῆς Τροάδος καὶ Σαρδηνίας, ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ πληροῖται ἐπὶ τινος ποσῶν εἰς τὸν Δεὸν τῆς Ἀλγερίας.

Ὅποιαί τρομεραὶ ὄψεις! Μοὶ φαίνεται ὅτι θλίπω αὐτοὺς ἀκόμη, καίτοι ἤμισος παρήλθεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἰῶν. Ἦσαν ἐλαύχρους καὶ μαῦρον ἔφερον πάντες ποικιλόχρους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κίδαριν καὶ ἐν τῇ χειρὶ ἀκιβάκην. Μετὰ ταχυτάτην ἀκρίβην, ἐξετῆσαν διὰ

σαρα περίπου ἔτη καθ' ἃ ἤμην κεκλεισμένοις ἐν τῷ μοναστηρίῳ, νὰ ἶδω ἐμαυτὸν μόνον καὶ μακρὰν τῆς κατοικίας ἐκείνης, ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ τῶν ὁρέων φύσει καὶ τῇ πλησίον θαλάσῳ, ἡσθάνομην αἰσθημα νέον, ὡσπερ τῆς ζωῆς ἀπρόοπτον ἀναγέννησιν. Ἀνέπνεον καθαροῦ ἀέρος μὲ ἀνοκτοῦς τοὺς πνεύμονας· ἐνηχηκαλιζόμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν πᾶν ὅτι τὸ θλιβερὸν ἦδόνατο νὰ καταλάθῃ. Καὶ ὁπότες δὲν ἐπληρώθη ἡ καρδιά μου χαρᾶς, ὅποτες, ἐξελλθὼν ἀπὸ τῶν λοιπῶν πεδισίων, ἐν αἷς ἔως τότε ἤμην, εἰσῆλθον ἐν μικρᾷ τινι κοιλίᾳ, ἥτις, ἀνοικτὴ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους, ἄφινεν ἐλευθεροῦν τὸ θλιβερὸν ἐπὶ τῆς ἀντικρὺ κειμένης θαλάσσης! Τότε μόνον ἐνόησα ἀπὸ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ.
Genv. 1821, ἀποθ. 1885.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΚΑΛΑΒΡΟΥ.
Διήγημα Βίκτωρος Κατουάλλη.

Μετὰφρασις Δ. Ι. Καραγιαννάκη.
(Συνέχεια.)

ΜΕΠΑΝ τινὰ τῆς ἀνοιξέως, ἐνὸς εἰμῆθα, κατὰ τὸ σύνθημα, ἐν τῇ αὐτῇ τῷ φρέατος, διασκεδάζοντες μετὰ τὰς περιστεράς, ἠκούσαμεν φωνὰς ἀγρίας· καὶ πάραυτα ἡ αὐτὴ ἐπληρώθη ὑπὸ σπείρας ἀνθρώπων ἐνόπλων, οὓς, ἐκ τε τοῦ προσώπου καὶ τῆς ἐνδυμασίας, ἀνεγνώρισamen ὡς Ἀλγερινούς. Ἦσαν πειραταὶ, ὄντινες, προσαρζάντες οὐ μακρὰν τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἠγείρετο τὸ μοναστήριον, σιγῇ εἶχον ἔλθει ἐκεῖ, νομιζόντες ὅτι θὰ εὗρωσι τίς οἷς ὁποῖους θησαυρούς.

μικρὰς τινας θύρας, χωρὶς νὰ ἐνοηθῶ. Εἶχον τὴν ψυχὴν εἰς τοὺς πόδας· διήλθον τὸν κῆπον μετὰ τάχους καὶ, ἀναρριχηθεὶς εἰς τὸν τοῖχον τοῦ περιβάλλου, ἐπήδησα εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος. Εἶχον σωθῆ, διότι οἱ πειραταὶ εἶχον εἰσελθεῖ ἅπαντες ἐν τῷ μοναστηρίῳ, οὔτε εἶχον σκεφθῆ νὰ τοποθετήσωσι φύλακας εἰς τὰ τεῖχη αὐτοῦ. Ἡ πρώτη μου ἰδέα ἦτο νὰ ἀπομακρυνθῶ ὡσον οἷον τε τάχιον τοῦ μοναστηρίου. Οὕτω, θαδί-ζων σχεδόν δρομαίως, ἐφέθασα ἐν θραχεὶ τοσοῦτω μακρᾷ, ὡστε ἐνόμισα ἐμαυτὸν σωθέντα. Ἐδλε-πον καλῶς ἀκόμη μακρόθεν τοὺς χαμηλοὺς πύργους τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου οἰκοδομήματος, ὅπω, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν περιέμενα νὰ ἶδω εἰς φλόγας, ἀμέσως ὡς οἱ πειραταὶ θὰ εἶχον ἐγκатаστῆ καλλιτέρον· ἀλλ' ἤμην ἐκτός κινδύνου, καὶ ἐδράβονα τὸν δρόμον μου.

Ἥμην πολλὸ τεταραγμένος· ὡμως, μετὰ τέσ-

τίνοσ με εἶχον ἀποχωρήσει κόσμου, ἵνα με ἐνταφιά-σωσιν εἰς ἐρημον καὶ μεγαγχολικὸν μοναστήριον. Φύσις οὐχὶ πλουσία, ἀνθηρὰ θμως, μοὶ παρουναιάζτο ἐμπρός, καὶ ἐγὼ, ὅστις ἐπὶ συνεχῇ τέσσαρα ἔτη δὲν ἐβλεπον ἄλλο ἢ τοῦ μοναστηρίου τὰ τεῖχη καὶ τὰς περιουκλούσας αὐτὰ βακηνότους πεδιάδας, ἡσθάνομην τότε χαρὰν ἄφατον ἐπὶ τῇ θῆα ὑλῆς χλόης. Ἥμην ὡμως καὶ τυχηρὸς, διότι ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ἐκείνου τῆς Ἰταλίας ἀκροῦ τοποθεσίατις δὲν φέρουσι τὸν πρᾶσιν αὐτῶν μανδᾶν εἰμὴ κατὰ τὴν θρο-χερᾶν τοῦ χειμῶνος ἐποχῆν καὶ τὴν ἀνοῖξιν. Ἐν τῷ μεγγάφῳ τοῦ θέρους καύουσι, τὰ ἀνθ-τοῦ ἀγροῦ κλίνοῦσι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ἔθραν-θέντων καυῶν, ἡ χλόη ἀποβάνει κίτρινη καὶ ἐτηρὸς ἄνεμος διέρχεται μετὰ καταστρεπτικῶν νεφῶν κόνεως ἐπὶ τῶν περιπεφλεγμένων ἐκείνων ἀπὸ τοῦ ἡλίου θώλων τῆς γῆς.

Ὁ καιὼν ἀγρ φλέγει τὸ πᾶν, καὶ αὐτὰ τῶν ὄρουσιν τὰ φύλλα. Τῆς μάστιγος ἄνω ταύτης εἰσὶν ἀπῆλλαμένα αἱ ὑψηλαὶ παιδιᾶδες, οὕσα κακαλομενῆσαι ἀπὸ πυκνῶν δασῶν, ἅτινα καθιστῶσι μᾶλλον χαρίεντα τὸν πράσινον αὐτῶν μαζυῖαν. Καὶ ἐκεῖ, τὴν ἡμέραν, μυρία τοῦ φωτὸς ἀνταναλλάσσουσι, ὅτε μὲν περιχαρεῖς ὡς οἱ ὄφραϊ τοῦ παιδίου ὀφθαλμοί, ἄλλοτε διὰ τῶν σκιῶν τῶν πρασίνων φύλλων φαντασιακῶς διασκορπισμένων. Τὸ πᾶν ἐκεῖ σιωπᾷ διακόπτεται μόνον ὑπὸ τοῦ συριγμοῦ τοῦ κοσσοῦρου, τοῦ σφουροκόπηματος τοῦ δρυοκόπου, τοῦ γλυκέος ἄσματος τῶν μικρῶν πτηνῶν, ἅτινα ἀναποκρίνονται ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, τοῦ θορόβου τῆς σαύρας, τρυπούσης ἐν τῇ γλήτῃ κρυφίως καὶ τρυπούσης εἰς φυγὴν τὰ ἐντομα. Καὶ τὴν νύκτα ἡ ἀτὴ ἡσυχία, διακοπτομένη ἔτι, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὑπὸ τῶν ὀρυγμῶν τῶν ἰλοκνῶν ἢ τῶν πενήμιων κρωγμῶν τῶν νοκτερινῶν πτηνῶν, ἅτινα μὲ θαρῆσαι πτηνῶν ἐγκαταλείπουσι τὰς κεκρυμμένας αὐτῶν φωλιὰς. Μακρὰν ὁμοίως τῶν δασῶν, οἱ θράχοι ἀνοφθοῦνται γρονθοί, καθὼς παρὰ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνον, καὶ μόνον κατὰ τὴν ἄνοιξιν σκοπεῖται αὐτοὺς ἀραὶ καὶ ἰσχνὰ φρενὰ ἄγρια. Καὶ ὁμοίως ὅλων τούτων ζαυφίριος λάμπει ἡλιος, οἷος δὲν φαίνεται εἰς τὸσα ἄλλα μέρη, καὶ τὸ ἔσχατον ἐκεῖνον τῆς Ἱταλίας μέρος περιλαμβάνει ἐν αὐτῇ γιλίας ἀραιότητας, ἃς οὐδεμία γραφικὴ δύναται νὰ περιγράψῃ.

Ὁ ἡλιος ἦτο ἀκόμη πολὺ ὑψηλᾷ, ὅτε ἐφθασα πλησίον ἐξορμητῆς ἐπαύσεως. Πλοῦσιος κήπος ὄφραϊστῶν φυτῶν περιεκύκλου αὐτὴν· ἐνώπιον αὐτοῦ περὶ τὴν μεσημέριαν ἡγοίγετο ἐπὶ τοῦ κόλπου ὅσα θουμασία. Εἰσῆλθον εἰς τὸν κήπον ἐλπίζων ὅτι ἦθελον συναντήσει τινα, εἰς ὃν νὰ διηγηθῶ τὰ ἐν τῷ μοναστηρίῳ συμβάντα, καὶ διηθῶνα τὰ θέματα τὰ πρὸς μικρὰν κατὰφυγον ὁδόν. Φθῶς δὲ εἰς τὴν θύραν τῆς ἐπαύσεως, μὴ θέλων τινα, καὶ κεκοπιώχως ὀλίγον ἐκάθησα ἐπὶ τίνος καθίσματος καὶ ἠσπάζομαι τὴν πῆρι χαρίεσαν φύσιν. Ἡ φλῆξ τῆς ποιήσεως ἤγερθη ἀίφνης ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ ἀνερραυόμεν τέρψεις, ἃς ὁ νοῦς μου, πρὸ ὀλίγων ἀκόμη στιγμῶν, οὕτε κἂν εἶχε φαντασθῇ.

Κατ' ἐκεῖνην τὴν στιγμὴν ἤκουσα ἠροῦν μεταξίνας ἐσθῆτος, καὶ εὐχαρίας νεανίαι, ἢν ὑπέθεσα θυγατέρα τοῦ κυρίου τῆς ἐπαύσεως, διηλθεν ἐμπροσθέν μου ἀλοκολλημένη ὑπὸ θηρευτῆρος κυνός. Ἐκλινα τὴν κεφαλὴν, παρατήρησα τὸ ἔνδομά μου, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν μου πιεζομένην καὶ ἐνόησα ὅτι ἐκεῖνη δὲν ἦτο ἡ κατάστασις, ὅτι ἦν ἡ φύσις με εἶχε πλάσει. Ἡ νεανία ἐκεῖνη ἦν ἡ πρώτη γυνὴ, ἢν ἔβλεπον ἀφ' ἧς ἡμέρας εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν πατρικὴν οἰκίαν, καὶ ὡς ὑπὸ κεραυνοῦ πληγῆς δὲν ἐτόλμησα νὰ τὴν προσβλέψω κατὰ πρόσωπον. Ἄλλ' ἔμεις τὴν εἶδον· οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς, ἐπισκιαζόμενοι ὑπὸ μαύρων ὄφρων, τὸ ἐκ γειλέων ἀνθρώπων καὶ κοραλλίων ἐκεῖνο στόμα, ἢ λεπτὰ καὶ εὐκαμπῆ ὕψις τῆς, ἢ ἐγκατάλειψις καὶ τὸ μυστήριον, ὅπερ ταῦτα ἐδήλου, πάντα ἔμειναν ἐγκεκαργαμένα ἐν τῇ ψυχῇ μου, καὶ ἠσθάνθη τὸιαστὴν ἤθικὴν μεταβολὴν ἐξ ἐκεῖνων, αἰτινές εἰσιν ὁ πρόδρομος μελλούσης παραφύργου τοῦ πνεύματος καὶ τῶν αἰσθημάτων καταιγίδος.

Αἱ πρῶται οσλίδες τοῦ βίου ἡμῶν περιλαμβάνουσι, κατὰ τὸ σύνθημα, τὰς γλυκύτερας ἀναμνήσεις, ἐνθύμημά τι ἐρωτος, προμνήμα τι εὐδαιμονίας. Ἄλλὰ περὶ ἐμοῦ δὲν ἤδύνατο τοῦτο νὰ λεχθῆ, διότι τὴν νεότητά μου εἶχον διέλθει ἔως τότε ἐν τῇ ἀγνοίᾳ, τῇ ἐρημώσει καὶ τῇ πόνῳ. Ὅθεν ἔμεινα ἐκπληκτος, ὅτε ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς νεανίδος ἐκεῖνης ἠσθάνθη ἐν ἐμοί

ἐγειρομένας συκίνησεις, ἃς οὐδέποτε εἶχον δοκιμάσει. Θὰ εἶπω ἐπὶ πλεόν· ὅτε ἐπλήσθη τοῦ νέου πάθους, ὅπερ ἐγεννήθη μοι ἐν τῇ καρδίᾳ ἠσθάνθη τρῶμον τινα, ὅσκι νῆαν ὡσαύτως ζωῆς. Ἔως τότε δὲν ἤμην ἢ καλλιτέχνης· ἐκτοτε ἐγεννόμην ἑαυτοῦ ἀνθρώπου, ἠσθάνθη τὸ ἅπειρον ἐκεῖνον αἰσθημα τὸ περιεχόμενον ἐν τῇ λέξει ἔρωτος — καὶ ἠγάπησα.

* * *

Ἡ ἀποθίβασις τῶν Ἀλγερινῶν ἔπρεπε νὰ γείνη γνωστὴ, διότι ἠδύνατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ φθάσῃον εἰς τὴν ἑσπαιὴν ἐνεπαρόνθη ἐπομένως, ἠγέρθη καὶ ἠολοκλήθη τὴν ἀεσοσύνην. Εὐρῶν αὐτὴν καὶ ὑποκλιθεὶς ἐνώπιόν τῆς τῆ διηγήθη ἐν θραξί τὰ ἐν τῇ μονῇ διατρέξαντα, καὶ τὴν ἐσομβυόλουσα νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἰδιόκτους τῆς. Ταρραχθεῖσα ἐξ ὅσων τῆ εἶπον μὲ ἐκάλεσε νὰ εἰσελθῶ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ μὲ προσεκάλεσε νὰ διηγηθῶ ἐνώπιον τῶν συγγενῶν τῆς τὸ αἶτιον τῆς ἐκ τοῦ μοναστηρίου φυγῆς μου. Ἄπεφασίσθη παράται ἢ ἀναχώρησις ὅλων τῶν γυναικῶν τῆς οἰκίας εἰς μικρὰν κομῆσιν, ἐν ᾗ οἱ ἄνδρες ἠτοιμάζοντο νὰ συγκαλέσωσιν εἰς τὴν ἑσπαιὴν τοὺς χωρικοὺς, ὅπως τεθῶσιν εἰς ἄμυναν καὶ ὡσιν ἔτοιμοι εἰς πᾶσαν ἐπίθεσιν. Ἐγὼ ὁμοίως ἔμεινα ἐκεῖ μᾶλλον τῆς ἐπομένης πρωίας, ὅτε ἐγενώθη ὑπὸ κατασκοποῦ ὅτι οἱ πειραιαὶ εἶχον ἤδη ἀποχωρήσει πρὸς τὴν θάλασσαν, συμπαράρουντες ὁσοῦ ἐκ τῶν νεωτέρων μοναχῶν καὶ φέρουσιν μετ' ἐαυτῶν ἅπαντα τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄρτυρον τῆς ἐκκλησίας.

Εὐπιθήθης εἰς τοὺς νόμους ἐπέστρεψα ταχέως εἰς τὴν μονὴν, ἔνω ἐυρον τὰ πάντα ἀνάστατα. Ὁ τροφοδότης, ἀνὴρ ῥωμαλέος, θελησας νὰ ὑπερασπισθῆ, ἐφρονεῖτο, καὶ ἡ κεφαλὴ του, φρικωδῶς καθημαζιμένη, ἦτο ἐμπειρημένη ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τοῦ κήπου κηλιθισίου. Οἱ ἄλλοι μοναχοὶ εὐρίσκοντο ἐπίσης ἐν κακῇ καταστάσει. Ὁ ἡγούμενος ἐκεῖτο ἐκτάσθην ἐν μεμαρκοσιμένῳ τινί δωματίῳ, μὲ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας δεδεμένους· ἦν θαρῆς τετραματιζόμενος καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον κατὰμυστον κηλιθίων καὶ μυελώπων. Καὶ εἶχε σωθῆ ὡς ἐκ θαύματος, διότι οἱ πειραιαὶ ὄψοντο ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ εὗρωσιν ἄλλα πολύτιμα ἀντικείμενα εἶχον ἐγκαταλείψει τὴν μονήν, ἵνα διαρροῦσῃ τὴν ἐκκλησίαν.

Ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῶν πῆρι χωρίων, φερόμενος πρὸς τὴν μονὴν ὑπὸ τοῦ ἀέρος, εἶχεν ἐπὶ τέλους πείσει αὐτοὺς νὰ ἀναχωρήσωσιν, οὐχ ἔμεις χωρὶς νὰ φέρωσι μετ' ἐαυτῶν τοὺς μοναχοὺς καὶ τὰ πολύτιμα τῆς μονῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας σκευῆν, ἐν οἷς ἀρχαῖαν κατάρτυρον Παναγίαν, ὠρηθεῖσαν τῇ μονῇ παρὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Ἰσπανίας, δουκὸς τῆς Ὁσσοῦνης.

Τὴν ἐπιούσαν, ἐπανελθούσης ὁπωσοῦν τῆς τάξεως ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἀπεσύρθη, κατὰ τὸ σύνθημα, εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνθα ὁ πατήρ Ἰωάννης εἶχε τὸ σπουδαστήριόν του, ὅπερ, εὐτοχῶς, ἐληγεμονήθη ὑπὸ τῶν πειραιῶν. Ἐλαθον τεράμιον πανίον, ἐσκαυτογραφία τὸ πρόσωπον τῆς νεανίδος, ἢν εἶχον ἴδει ἐν τῇ ἐπαύσει, καὶ εἶτα ἐσθῆσε τῆς μνήμης καὶ τῆς φαντασίας, ἤρχισα διὰ χρωμάτων τὴν εἰκόνα τῆς. Ἐν διαστήματι μιάς ὥρας ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, ἢν παρίστων ὡς Παναγίαν, εἶχε τελειώσει, καὶ ὡσαύτως τὸ ἄνω ἢν νὰ μὲ εἶχεν ἐμπεινήσθῃ, εὐρον ἐν τῷ σχεδίῳ μου ὄλην τὴν ζωῆν, ἢν εἶδον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, τὴν αὐτὴν τῶν σαρκῶν ἀνθρώπου, τὰ αὐτὰ κοράλλια χεῖλῃ, τὸ αὐτὸ μεταγχολλικὸν βλέμμα τῶν οὐρανογρόνων αὐτῆς ὀφθαλμῶν.

Ὁ πατήρ Ἰωάννης μὲ παρατήρει μετὰ προσοχῆς, καὶ ἔριπτεν ἐνέντες τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ πανίου, ὅτε στραφῆς ἵνα λάθω χρωστήρα

ἐνόησα ὅτι τὰ χεῖλῃ του ἐμεϊδίον σαρκαστικῶς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἠσπάζοντο εἰς τρόπον ἀσυνήθη. Ἀπέστρεψα τὴν κεφαλὴν μου, διότι δὲν μοι ἦτο δυνατόν νὰ προσηλώσω τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τοῦ ἰδιοῦ του. Μοι ἐφάνητο ὅτι εἶχον ἐνώπιόν μου φάσμα.

* * *

Τὴν ἐπιούσαν πρωίαν, μετὰ τὸν ἑσθῆσιν, ἀπεσύρθη ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρός Ἰωάννου, διότι ἐκεῖνος ἤρχισε τὴν ἐργασίαν πολλῶν ἐνοριῶν. Ἐφλεγόμεν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐπαῖδῳ τὴν εἰκόνα τῆς νεανίδος, ἦτις τοσοῦτον εἶχεν ἐξάψει τὴν φαντασίαν μου· καὶ ἐγὼ, ὅστις μέχρις ἐκεῖνης τῆς ὥρας δὲν εἶχον ποτὲ ἐνοήσει, καὶ ἴσως οὔτε ὄνειρευθῆ ἔρωτα γυναικῆς, ἐδοκίμαζον τότε μᾶλλον ἐν ἑαυτοῦ τοσοῦτον φρικωδῆ, ὡστε ἐταράχθη. Ὁ πατήρ Ἰωάννης ἐσχεδιάζεν ἡσύχως πλησίον τοῦ πατρῶου εἰκόνα τινα, παριστάσαν τετραματιζόμενον στρατιώτην ἐν ταῖς τελευταῖαις τῆς ἀγωνίας στιγμαῖς.

Τὸ ὑπόβαθρον, ἔφ' οὗ ἐστῆριζον τὸ πανίον μου, ἐκεῖτο ἐν τινι γωνίᾳ· ἔλαθον τοὺς χρωστήρας, ἐπλησίασα εἰς τὸ ὑπόβαθρον καὶ ἀφῆρασα τὸν πέπλον, δι' οὗ εἶχον καλύψει τὸ πανίον ἵνα μὴ κοινωθῆ. Ἄλλ' οἴμοι! ἡ κεφαλὴ τῆς Παναγίας, ἢν εἶχον σχεδιάσει τὴν πρωτεύουσαν, ἦτο μὲν τὸ ἀντίτυπον τῆς νεανίδος, ἢν εἶδον ἐν τῇ κήψῃ τῆς ἐπαύσεως, ἀλλ' αἱ γραμμαὶ τοῦ θανάτου ἐφάνησαν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς αὐτῆς ὄψεως, τὰ χεῖλῃ τῆς ἦσαν μελανὰ καὶ οἱ κυανοὶ καὶ ἀγγελικοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς, οὗς μετὰ τοσαύτης ἀγάπης εἶχον ζωγραφίσει, ἦσαν ἐπίσης ὠχροὶ καὶ ὑποπράσινοι, ὡς οἱ ἀσθῆλον εἰσίμου πρὸς ἀποσύβασιν πτώματος. Ἐμεινα ὡς κεραυνοπληκτος! Καὶ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην μοι ἐφάνητο ὡς νὰ ἔβλεπον τὴν μακρὰν καὶ ἀπαῖσιαν μορφὴν τοῦ μοναχοῦ καὶ τὸ σαρκαστικὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου του μειδίημα. Ἄλλ' ἡ ἐν τῇ εἰκόνι μου ἐπιουμβάσα μεταμῶρφοσις ἦν ἀπάτη ἢ πραγματικότης; Δὲν ἦν ἕξερρον βεβαίως ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρωτήσαν ταύτην, διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης δὲν ἐπανήλθον πλεόν ἐν τῇ σπουδαστηρίῳ τοῦ πατρός Ἰωάννου καὶ τὸ πανίον ἔμεινε ὅπου τὸ εἶχον ἀφῆσει.

* * *

Παρήλθεν ἓν ἔτος. Ὁ πατήρ Ἰωάννης ἦν θαρῆς ἀσθενῆς καὶ ἔκειτο ἐν τῷ νοσοκομείῳ. Ἡμεῖς τοῦναντίον εἴμεθα ἐν τῷ ἐστιατηρίῳ διανοῦτες. Αἴφνης ἐσπράχθη ἡ ἀποσπασμένη εἰς τὸ δωμάτιον λαϊκῶς μοναχῶς, ὅστις μὲ φωνῆν τρέμουσαν καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς ἐντρόμους λέγει ἡμῖν ὅτι εἶδε σκιάν μαύρην καὶ ὑψηλὴν διελθοῦσαν ἡμίματι ἐλαφροῦ τὴν αὐλήν τῆς μονῆς, πηδῆσαν ἀπὸ τοῦ τείχους τοῦ περιβάλλου καὶ ἀφανισθεῖσαν ἔπειτα πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῷ δωματίῳ μοναχοί, ἀκούσαντες τοῦτο, ἀπήγγειλαν χαμηλοφῶνως δέξαντες. Ἡ διήγησις τοῦ λαϊκοῦ ἐταράξεν ὅλον τὸ μοναστήριον. Ἐκαστος τῶν δυστυχῶν ἐκεῖνων μοναχῶν ἐσπόμενος ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐν τῇ ἀπαίσιόν τι· καὶ βεβαίως ἐκεῖνοι δὲν ἦσαν ἄνθρωποι νὰ μὴ πιστεύσωσιν ἀπίθανον δαιμόνιον ἐνέργειαν ἐν τῇ ἐμφανίσει τῆς σκιάς. Μετ' ὀλίγων εἶχον τὴν λύσαν τὸ αἰγίωματος· ἡκούσαμεν ἠκούσαν τὸν κῶδωνα τοῦ παρεκκλησίου, καὶ ὁ εὖς αὐτοῦ ἦχος ἐφάνη ἡμῖν τότε τοσοῦτον πένθος, ὡς ἡ φαντασία τοῦ λαοῦ ὑποτίθησι τὴν φωνὴν νεκρῶν. Ὁ τρώμος, ἔφ' οὗ κατελήφθημεν ἐπὶ τῇ ἡγήματι ἐκεῖνην, ὑπῆρθε μέγας, διότι πάντες οἱ μοναχοὶ ἦσαν

ΕΙΣ ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΕ ΑΥΤΗΣ. ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ὑπὸ Δ. Γ. (Συνέχεια.)

(Μετὰ εἰκόνας, ἕνα τελ. 328, 329 καὶ 332.)

τότε ἐν τῷ ἐστιατηρίῳ, ὁ δὲ πατήρ Ἰωάννης ἔκειτο ἐν τῷ νοσοκομείῳ μόνος καὶ θαρῆς νοσῶν, ὡστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑποτελῆ ὅτι ἐκεῖνος εἶχε κρούσει τὸν κῶδωνα. Ἐκτός δὲ τοῦτου τῶν λόγων τίς παρῆκειν τινα πρὸς τοῦτο κατ' ἐκεῖνην τὴν ὥραν;

Ὁ ἡγούμενος, οὐχ ἦτον τῶν ἄλλων περιφροῦς, ἔλαθε λυγρίαν καὶ διατάξας νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν διηρῶνθη πρὸς τὸ παρεκκλησίον διερρῶμενος διὰ τῆς αὐλῆς. Ἡ νύξ ἦν ἡρεμῆς καὶ ὁ ὠρανὸς πλήρης ἀστερῶν. Ὅδὲν ἐφαίνετο· πλησιάζοντες ὁμοίως εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἶδον ὅτι τὸ σκηνίον τοῦ κῶδωνος ἐκινεῖτο ἀκόμη. Ὅσοις τῶν μοναχῶν ἐτόλμα ν' ἀναπερῶσῃ καὶ αἱ κεφαλὴ ἀκείναι πεπιληρωμέναι δυσαιδαιόμων παραδοχῶν ἔβλεπον ἤδη τὸ μοναστήριον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων, ἴσως δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβόλου. Ὁ ἡγούμενος ὁμοίως, παρῆρως νὰ μᾶθη τὴν αἰτίαν τοῦ ἧδου ἐκεῖνου, διατάσσει ἐκ νέου τοὺς μοναχοὺς νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι καὶ διευθύνονται πρὸς τὸ νοσοκομῆτον. Ἐκῆστου ἡμῶν ἡ καρδιὰ ἐπάλλε βεβαίως.

Ἐπιθανάτος ἐπεκράτει ἐν τοῖς μακροῖς καὶ ὑγροῖς διασπῶμασι αἴτῃ, διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τῶν ὑποκῶφως ἀντηχούτων θημάτων ἡμῶν. Ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ νοσοκομείου ἐσσημεν πάντες, καὶ ὁ ἡγούμενος ὕψων τὴν λυγρίαν εἰσῆλθε πρῶτος εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπερ πρὸς μετῆσθ ἡμῶν ἐκπλήγη ἦν οὐκ ἐπὶ ἐντελῶς, καίτοι ἔπρεπε νὰ καίη ἐκεῖ ἡ λυγρία τῆς νυκτός.

* * *

Ὁ πατήρ Ἰωάννης, ἐκαπαρμένος διὰ μόνου τοῦ χιτῶνος, ἔκειτο ἐκτάσθην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, πλεόν ἐν λίμνῃ αἵματος. Ἔργως κατέλαθε πάντας, ἐν ᾗ ὁ ἡγούμενος, ἐκβῆλλων κραυγῇ, μόνον μετὰ μᾶχθου ἠδύνηθη νὰ κρατήσῃ τὴν λυγρίαν, ἢς τὸ ὑπερῶρον φῶς ἀνταλατῶτο φρικωδῶς ἐπὶ τῆς σκητῆς ταύτης. Σιωπηλοὶ καὶ περιρρῶμενοι ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρωτος ἐπλησίασαμεν τὸ πτώμα. Μακρὸν ἐγχειρίδιον ἦν ἐμπειρημένον εἰς τὸ στήθος ὑπὸ τὸν ἀριστερὸν μαστόν, ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου πρόσφατος ἐφαίνετο γαγλυμμένος βαθύς σταυρὸς, ἀπὸ τῶν αὐλάκων τοῦ ὁποῖου ἀπεστάλαξε τὸ αἶμα, παρακρῶδες ἐνεκα τῆς μεγάλης τῶν μυῶνων τοῦ προσώπου συστολῆς.

* * *

Ὅποιον μυστηριώδες ὄραμα εἶχεν ἐκτελεσθῆ ἐν τῷ δωματίῳ ἐκεῖνην; Ὅποια φοβερὰ ἐκδιχρησι; Βαθὺ ἐπλανᾶτο σάτος ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, οὐδὲς ὅμοιως ἐτόλμησε νὰ ἐξετάσῃ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα τὴν αἰτίαν τοῦ μυστηριώδους συμβάντος. Τὴν ἐπιούσαν μόνον ποιμήν τις, ὅστις εἶχε διανικτερεῖσαι ἐπὶ θράχου πλησίον τῆς μονῆς, περιφροῦς διηγήθη εἰς τινὰ τῶν ὑπηρετῶν ἡμῶν, ὅτι εἶχεν ἴδει τὴν νύκτα ἐκεῖνην σκιάν ὑψηλὴν καὶ εὐρεὶ περιτετυλιγμένην μανδύα ἐπὶ ἡμιόνοι, τῆς ὁποίας τὰ σιδηρὰ πέταλα ἐφάνητο ὅτι ἐλαμπον ὡς ἄνθρωπος πεσυρακτῶν ἐμείνη, τοσοῦτον δὲ ἐφορέθη, ὡστε ἠναγκάσθη νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ μοναστηρίου.

Τὸ συμβᾶν ἐγένετο γνωστὸν τῇ δημοτικῇ τοῦ Ἰθρανοῦ ἀρχῇ, ἦτις καὶ μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας καὶ ἀνακρίσεις οὐδὲν ἀνεκάλυψεν.

(Ἐπταῖα συνέχεια.)

ΕΙΣ ΠΕΡΣΕΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙΕ ΑΥΤΗΣ. ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ὑπὸ Δ. Γ. (Συνέχεια.)

(Μετὰ εἰκόνας, ἕνα τελ. 328, 329 καὶ 332.)

Ἐπιτρέποντες τὸ ἑσπῆρας ἐκ τῆς ἐκδρομῆς ἡμῶν ἠρωτήσαμεν τὸν ὀδηγὸν μας, ἄν ἐν Περσπόλει, ἔνω ἐσοκομῶμεν τὴν ἐπιούσαν νὰ μετασθῶμεν, ἠδύναμεθα νὰ εὗρωμεν καταλύμα, καθὼτι ἐν ἐν Περσπόλει διαμονῆ ἡμῶν εἶται νὰ παραταθῆ ἐπὶ τινος ἡμέρας.

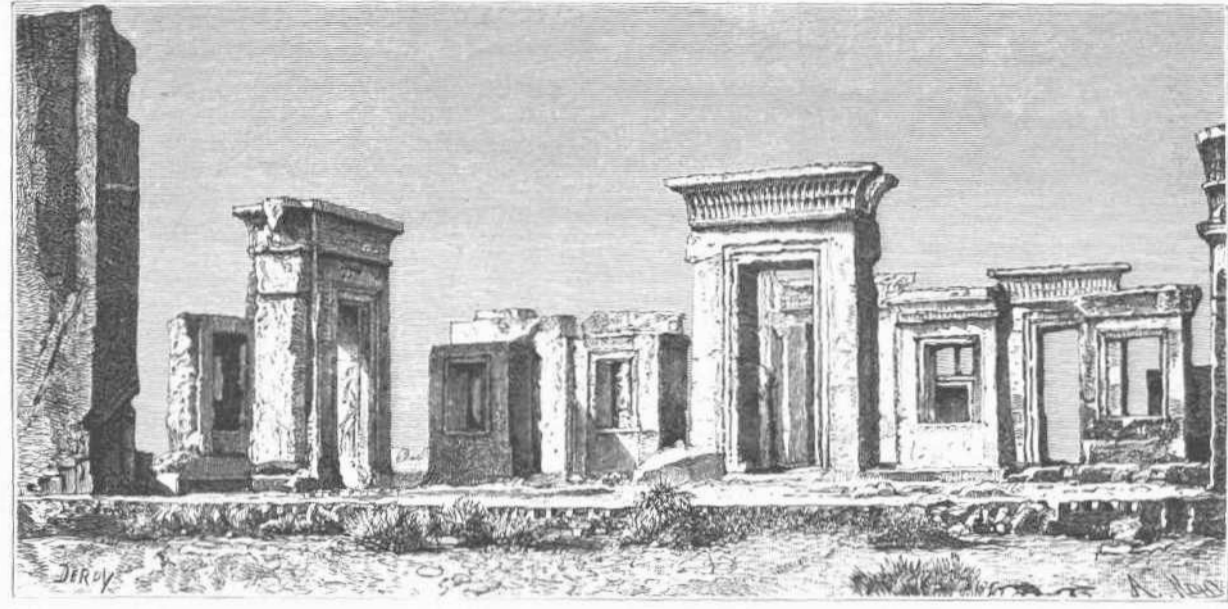
Κατάλυμα νὰ εὗρωμεν δὲν εἶται δύσκολον, ἀπακρίθη ὁ πρόβλεπος ὀδηγός· οἱ ἄνθρωποι μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως θὰ δεχθῶσιν εὐγενεῖς ἔνοιους ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν· ἀλλὰ δὲν εἶται φρόνιμον νὰ διανικτερεῖσθῃς ἐκεῖ, διότι τὸ κλίμα εἶται εἰς ἀκρον νοσῶδες, καὶ οὐδὲς ἔνοος δύναται νὰ διέλθῃ οὔτε μίαν νύκτα ἐκεῖ χωρὶς νὰ προσβλήῃ ἀπὸ πυρετόν. Ἐπομένως καλλίτερον θὰ ἦται νὰ καταλύσθῃς εἰς μικρὸν χωρίον ἀπέχον δύο ὡς ἔγγιστα ὥρας ἐκεῖθεν καὶ κείμενον ἐπὶ ὕψους. Ἐκεῖ καὶ τοὺς πυρετοὺς δὲν φοβεῖσθαι καὶ τοὺς ὀχληροὺς κῶνωπας ἀποφεύγετε, αἰτινὲς ἐστῆσαν ἐν Περσπόλει τὸ στρατιώτικόν των.

Μετὰ τὸ λιτὸν δεῖπνον ὁ Ἀριστείδης καὶ ἐγὼ καθήμενοι ἐν τῷ δωματίῳ ἡμῶν ἐσχεδιάζομεν τὴν εἰς Περσπόλιν ὁδοπορίαν μας, ἀφ' οὗ ἐδώσαμεν τὰς ἀναγκαιὰς εἰς τὸν ὀδηγὸν μας παραγγελίας. Ἐίχονμε ἐνώπιον ἡμῶν ἀνοικτὸν τὸ διελθόν τοῦ Ἡροδότου, ἐν ᾗ ἀφῆγεται τὰ τοῦ Δαρείου καὶ γαλλικὴν περιήγησιν, ἢν ἐσομβυόλουσθα. Ἐξ αὐτῆς ἐμάθονμε ὅτι τὰ μνημεῖα τῆς Περσπολέως διαρροῦνται εἰς δύο συμπλεγμάτα ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων ὀκτὼ χιλιόμετρα. Ἐκ τῶν συμπλεγμάτων τούτων τὸ μὲν φέρει σημεῖον τὸ ὄνομα Ναχτόμ-Ρουστὴμ (αἱ εἰκόνας τοῦ Ρουστὴμ), τὸ δὲ καλεῖται Ταχτέ-Τεμοῖτ (ὁ θρόνος τοῦ Τεμοῖτ). Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο τούτων σημείων ἦτο ἡ ἀθλία καλύθη, ἢ ὁ ὀδηγός μας εἶχεν ὀρίσει ὡς κατάλυμα ἡμῖν. Τὸ πρῶτον ἀνατελείωντος τοῦ ἡλίου εὐρισκόμεθα ἐριπποῖ. Ὁ ὀδηγός μας βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ εἶχε ἐτοιμάσει τὰ πάντα καὶ παρηκολούθει ἡμᾶς κεντῶν διὰ φωνῶν καὶ προτροπῶν τοῦ ἵππου μας, οἷτινες κεκοπιώχως ἐκ τῆς χθελίνης ἐκδρομῆς ἐδεικνυον τάσιν ὀκνηρίαν ἀρροῦντας ἐκπεφρασμένην.

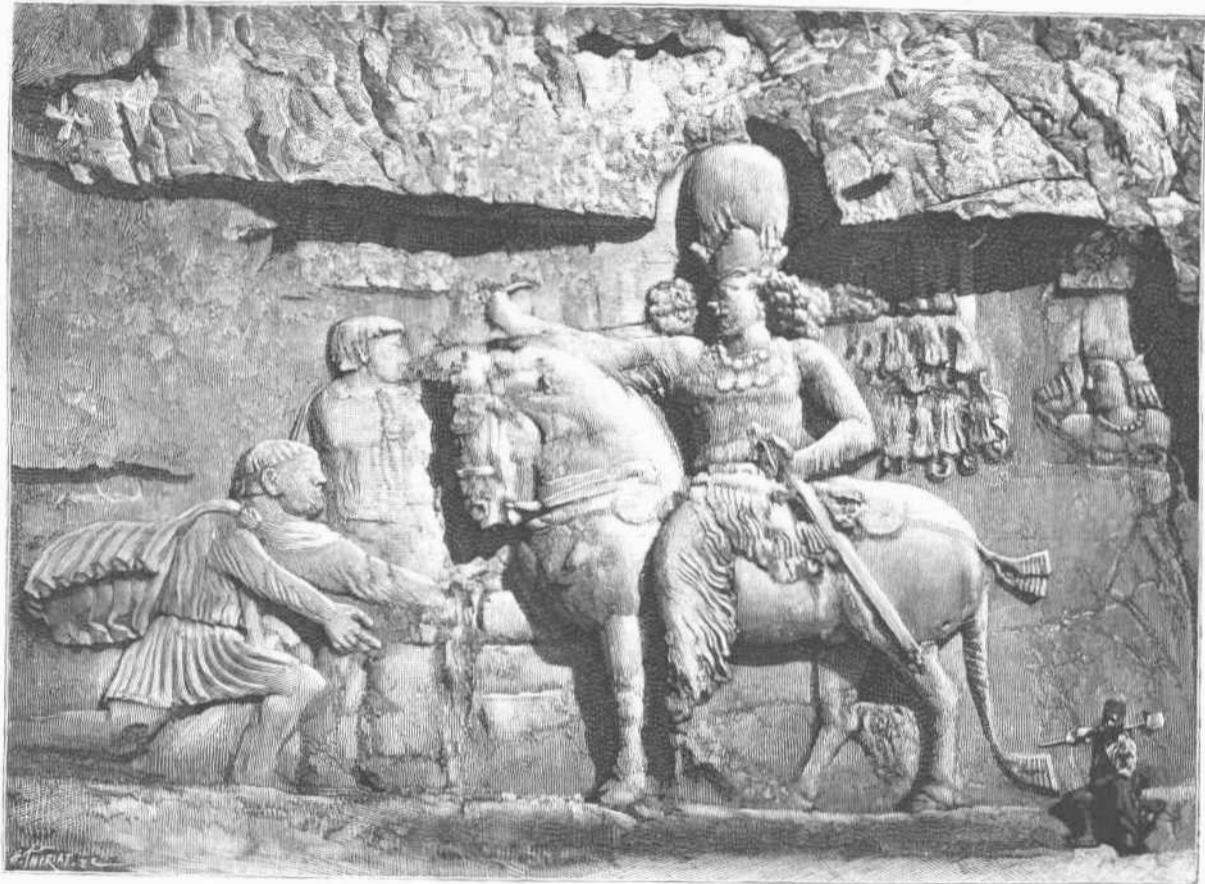
Τριῶν ὄρων ὁδοπορία ἔπρεπε ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ πρώτου συμπλεγματος τῶν μνημείων, τὰ ὁποῖα εὐθὺς ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ὅτι ἦσαν τάφου. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦσαν οὗτοι οἱ τάφοι τῶν πρώτων ἡγεμόνων τῆς δευτέρας δυναστείας τῶν Ἀγαμέμνιδων. Ἐντὸς ὀκτώδους θράχου εἶσὶν λελαζόμενα ὑπόγειοι στοά, ὑπεθυμίζουσαι τὸν αἰγυπτιακὸν ῥυθμόν καὶ παρέχουσαι ὕψιν μεγαλοπρεπῆ. Ἐν τοῖς ὑπογείοις τούτοις ἦσαν θεταμμένα τὰ σῶματα τοῦ Δαρείου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

Ἡ πρόσωπον τοῦ περιέρου τοῦτοῦ μνημείου περιέχει ἀναγλύφους παραστάσεις, πάσας ἀναφερομένας εἰς τὸν θεόν καὶ τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐν τοῖς ὑπογείοις θεταμμένον ἡγεμόνων. Ἐνοῦσεν ὁ ἡγεμόνος τῶν ἑκείνων ὀδηγοῦσιν ὑπάρχουσι κοσμήματα ὅμοια αἰγυπτιακοῦ ρυθμοῦ· ἐβλέπον τις αὐτὰ ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὐρισκεταί ἐν Μαιναρῶν ἢ ἐν Θῆβαις εἰς Αἰγυπτίαν.

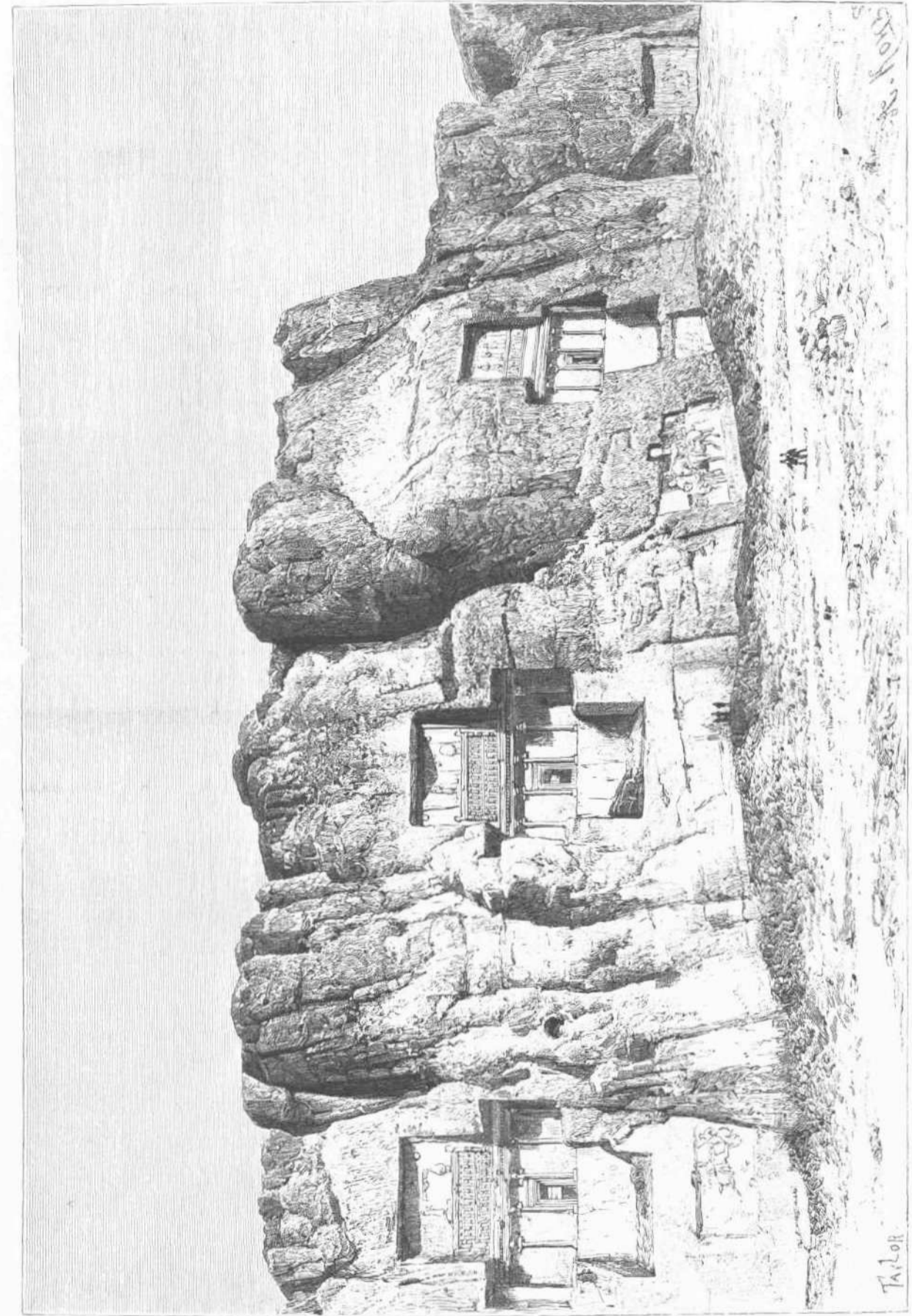
— Τώρα, εἶπεν ὁ Ἀριστείδης ἀφ' οὗ ἐκ τῆς πεδιᾶδος ε

ΤΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟΝ ΤΟΥ ΔΑΡΕΙΟΥ ΕΝ ΠΕΡΣΕΠΟΛΕΙ.

ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΤΩΝ ΣΑΣΣΑΝΙΔΩΝ (Ο ΟΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΧΑΪΤΟΥΡ).

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΔΑΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΟΧΩΝ ΑΥΤΟΥ.

να θανατωθή ὑπ' αὐτοῦ. Ὁπισθεν τοῦ ἀναγλύφου ὑπάρχει ἐπιγραφή ἐν γλώσσῃ πελικιᾷ ἀναμι- μνήσκουσα τὴν νίκην τῆς Ἐδέσσας, ἣν ὁ Σασ- σανίδης ἤρατο κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

Τὸ δεύτερον ἀναγλύφον, οὗ ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶναι τοσοῦτον εὐεξήγητος, παριστᾷ δύο ἐπί- πους βασίλεις κρατούσας διὰ τῶν χειρῶν σύμ- βολον συνδέσμου ἢ συμμαχίας.

Ἡ γλυπτικὴ τῶν χρόνων τῶν Σασσανιδῶν πληροῦται μᾶλλον πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἢ τὴν ἑλληνικὴν τέχνην. Τὰ πρόσωπα εἶναι τοῖς ἐφθαρμμένα, ὥστε δὲν δύνανται τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπεξεργασίας, ἀλλ' αἱ χεῖρες εἶναι ἀκαμψῶς καὶ θανατώσας ἐργασιμῶνα εἶναι καὶ τὰ διάφορα ἔστω. Ἡ στάσις τῶν παρασιανομένων ἡγεμονικῶν προσώ- πων εἶναι σεμνὴ καὶ ἀξιοπρεπὴς· καλῶς ἐργα- σμένα εἶναι καὶ τὰ διάφορα ἔστω. Ἐν γένει δὲ φαίνεται ὅτι οἱ καλλιτέχναι τῆς ἐποχῆς ἦσαν ἐμπειρότεροι κοσμηματογράφοι ἢ γλύπται, ἐν ᾧ τὰ ἀρχαιότερα ἀναγλύφω πᾶν μνησίων τούτων προδίδουσι τέχνην ἀρκούντως ἀνεπτυ- γμένην.

Ἐν τούτοις πρόποδας τοῦ θράχου, ἐν ᾧ εὐρη- νται οἱ ὑπόγειοι τάφοι, εἶναι ἕτερον μνησίων, ὅπερ εἰκότως τὴν προσοχὴν ἡμῶν. Εἶναι τοῦτο δύο ἑκατονταεταί (Ἀτέχ-κά καλοῦμενοι παρὰ τῶν ἐγγυρῶν) κεκολλημένοι ἐν τῇ θράχῃ. Σύγ- κρινται οἱ δύο οὗτοι θωμοὶ ἐκ τετραγώνου τρα- πέζης περιβαλλομένης ὑπὸ τεσσάρων κίωνων καὶ θολωτῆς στοᾶς· ἀνωθεν οἱ θωμοὶ καλεῖται εἰσὶν εἰς γραμμὴν τριγώνου ἐπέλξαν (βρα εἰκόνα). Τὰ κοσμήματα ἑλκ εἶναι θανατώσας ἐργασμένα καὶ προδίδουσι τέχνην θάρβαρον, πολλὰ ἀτελε- στέραν τῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Κύρου ἀνεγερ- θέντων μνησίων. Ἐὰν συγκρίνωμεν τὰ κτίρια ταῦτα πρὸς τὰ ἀσσυριακὰ, εὐκόλως πειθόμεθα ὅτι οἱ ἑκατονταεταί εἶναι τὰ ἀρχαιότερα μνησία τῆς πεδιάδος τοῦ Πολδάρ ποταμοῦ, ἀνερχόμενα εἰς ἐποχὴν ἀρχαιότεραν τῆς βασι- λείας τοῦ Κύρου. Ὁ σεβασμὸς τοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς ἀρχαίους τοὺτους θωμοὺς καὶ πρὸς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις πρὸ τῶν χρόνων τοῦ Δα- ρείου, παρεκίνησαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν βασιλεὺς τοῦτον νὰ ἐκλέξῃ ὡς βασιλικὴν νεκρό- πολιν τὴν παρὰ τοὺς θωμοὺς τούτους θέσιν. Τὰ αὐτὰ αἶτια παρεκίνησαν ἀναμφιβόλως καὶ τοὺς Σασσανιδὰς ἡγεμόνας νὰ χαρακίωσι τὰ κατορ- θώματα αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου θράχου. Οἱ ἑκατονταεταί Ζοροάστρου ἀείποτε ἐσεβάσθησαν τοὺς θωμοὺς τούτους τοῦ πύργου, καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ Πέρσαι, καίτοι ἀπολέσαντες σχεδὸν ἐντελῶς τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου αὐτῶν παρελ- θόντος, μεταβαίνουσι ἐξ Ἰνδίων πολυπληθεῖς εἰς προσκύνῃων τῶν θωμῶν καὶ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένου μικροῦ ναοῦ, ὅστις ἐν τῇ χώρᾳ καλεῖται ἡ Καθβα.

(Ἐπιτετα συνέχεται.)

ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΓΛΩΣΣΗΣ

(VOLARUK.)

Υπό Κ. Ν. Πη.

Ὁ εὐεξετισμὸς τοῦ κύκλου καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς πορείας τοῦ ἀεροστάτου, οὗτω καὶ ἡ ἐφεύρεσις μέσου κοινῆς πρὸς συνεννόησιν ἀπάντων τῶν λαῶν τῆς ὑδρογραφί- ας ἀφῆκεν ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων ζή- τημα, σκαλαῖσαν καὶ καταδασάνισαν πολλὰ μέλη τῆς τάξεως ἐκείνης τῶν ἀνθρώπων παντός

ἔθνος, οἵτινες κατατρίβουσι τὸν ἑαυτῶν βίον πρὸς τὸ κοινὸ καλόν.

Ἄν καὶ ὀλίγοι γινώσκουσι τί ἐστὶ τετραγωνι- σμὸς τοῦ κύκλου, ἐν τούτοις πλείστοι ὄσοι ὄμιλοῦσι περὶ αὐτοῦ, διότι ἀπὸ μακροῦ ἦδη ἡ φράσις "τετραγωνισμὸς τοῦ κύκλου" κα- τῆσται κτῆμα πασιῶν σχεδὸν τῶν κοινωνικῶν τά- ξων ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀδυνάτου ἢ τῆς μα- ταιονοπιστίας.

Ἐπαγωγώτερον ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, τὸ ζήτημα τοῦ πηδαλιῶ τοῦ ἀεροστάτου εἶναι κατὰ πολλὰ γνωστότερον τοῦ ἀνωτέρω· ὁσάκις ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνακινεῖται, ἐγείρει τὴν κοινὴν περιέργειαν καὶ προκαλεῖ ζωνάρας συζυ- τήσεως καὶ παρ' ἀνθρώποις, οἵτινες οὐδέποτε εἶ- δον ἀερόστατον. Τὸ τοιοῦτον ἔχει αἰτίαν τὴν προσδευτικὴν τάσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ κατ' ἀκο- λουθίαν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς διευ- θύνσεως τῆς πορείας τοῦ ἀεριοῦ πλοίου θὰ μεταβάλλῃ τοὺς ὄρους τοῦ βίου ἐπὶ καλῶ θε- βαίως τῶν κοινωνικῶν.

Ἄλλ' ὁ περὶ παγκοσμίου τινός γλώσ- σης λόγος ἔχει πολλὸ στενότερον τὸν κύκλον τῆς ἐξαπλώσεως αὐτοῦ. Μόνον μία τάξις ἀνθρώπων ὀμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τούτου σπουδαίως· ἄν δὲ πλὴν τῆς τάξεως ταύτης ὀμίλησε περὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλοις, οὗτος εἰρωνεύθη καὶ κα- τεμικτήσαν ἐκεῖνους. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλχηρι- στοὶ ἔσχον ποτὲ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τῶν· οἱ ἀνθρώποι ἐσεβάσθησαν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι, ἂν κατώρθων νὰ πλουτήσωσιν αὐτοὶ, θὰ ἐπλουτίζων καὶ τοὺς ἄλλους. Ἄλλ' οἱ ἑκατονταεταί τῆς παγκοσμίου γλώσσης ποιοί ἦσαν; ποῖοι εἶ- σιν; — Παρῆλλον ἐκάστοτε ἀφανεῖς καὶ ἀγνω- στοί. Καὶ ὅμως καὶ αὐτοὶ, εἴτε ἐπὶ μεγίστῃ τινι καλῶ, εἴτε ἐπὶ μεταίῳ βίῳ ἐργαζόμενοι, ἐργάσθησαν τεραστίως. Δέν ἐν εἰςτασθῶσι ὑποκειμενικῶς. Πολλοὶ τούτων ἐγένοντο καρ- τερικῶτατοι μάρτυρες τῆς ἰδέας. Καὶ εἶπα; — Ἄπλουστατον! ἀπέθανον ἀγνωστοὶ καὶ περιφρο- νημένοι καὶ ὑπὸ τῶν γνωρίωντων αὐτοὺς ἐπὶ τῆς φάτης. Ἡ παγκόσμιος γλώσσα ἔχει καὶ αὐτῇ τὰ θύματα τῆς, πλείονα ἴσως ἢ ὁ κύκλος τῆν γῆν καὶ τὸ ἀερόστατον. Εὐνόησον δὲ· ἡ ὑπηρεσία, ἡ εὐεργασία, ἦν προσεπάθον οἱ γλωσσισταὶ οὗ- τοι νὰ παράσχωσι τῇ ἀνθρωπότητι ἦτο — εἶναι τὸση μὲγέλη, ὥστε ἀφοῦ ἀπαξ ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου προσεπάθον νὰ ἀγάθωσιν αὐτὸ εἰς πάσαις δυνάμει· προδιῆσαν δέ, γενναῖοι οκα- πανεῖς τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, νὰ καταστραφῶσι μᾶλλον αὐτοὶ, ἢ νὰ καταλίπωσι τὸ ἔργον. Μετὰ βίον πλήρη πόνων καὶ μόθων, πλήρη στερήσεων καὶ περιφρονήσεων, ἀπέθανον κατεσκληθότες καὶ νήστεις. Τὸ ὀδυνώτερον δὲ διὰ τοὺς ἀνδρας τούτους ὑπῆρξεν ὅτι, προσ- παθοῦντες νὰ καταστήσωσι τὰς ἰδέας καὶ τὰς ἐνοιᾶς ὅλων τῶν ἀνθρώπων καταληπτὰς πρὸς ὅλους, δὲν κατώρθωσαν νὰ γίνωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καταληπτῶ παρ' οὐδενός, οὐδέ παρ' ἐ- κείνων, οἵτινες ἐγνωρίζον τῶς αὐτούς!

Τὰ τοιαῦτα ὑπῆρξαν ἄχρι τούδε γνωστὰ εἰς στενὸν κύκλον ἀνθρώπων. Νῦν ὅμως, ὅτε τὸ ζήτημα τῆς παγκοσμίου γλώσσης φαίνεται εἰ- σελθὸν πλεον ὄριστικῶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγμα- τώσεώς του, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσω τὰ ὀλίγα ταῦτα τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ "Ἐσπερου".

Δέκα καὶ τρία συστήματα παγκοσμίου γλώσ- σης ἐφευρέθησαν ἄχρι τούδε παρὰ διαφόρων ἱτασιῶν καὶ προμάχων τῆς ἰδέας ταύτης. Ἀπαντα ὅμως, εἴτε διότι ἦσαν ἀνεπιτυχιᾷ, ἔπερ παραδέχομαι διὰ τινὰ αὐτῶν, εἴτε διότι δὲν ἔβουον τῆς δεούσης προσοχῆς παρὰ τῶν κυβερ- νήσεων ἢ ἄλλων ἀρμοσίων, πρὸς ὅς οἱ ἐφευ- ρέται ἀπετείνοτο φωνάζοντας δι' ἑλγος τῆς ἰσχύος τῶν πνευμάτων τῶν, κυρίως δὲ διότι

ἐχαρακτηρίζοντο ἐκ προκαταλήψεως φαντασιο- πλησίας, ἀπαντα ἀπέτυχον. Τῶν τούτων, τὰ πλείεστα, ἔμειναν ἐν τῇ σπουδαστηρίῳ τοῦ ἐρευ- ρέτου, ἄλλα δέ, τὰ εὐτυχέστερα, ἐφθασαν καὶ μέχρι τῶν τυπογραφείων καὶ ἐτυπώθησαν, διὰ νὰ μὴ ἀναγνώσθωσι παρ' οὐδενός. Δὲν εὐρύτως καταλλήλῳ τὸν προκείμενον χρόνον ἵνα τελείω τὰ μνησίονα τῶν ἐργασιῶν τούτων τῆς ἀνθρω- πίνης προόδου. Ἄλλὰ καὶ δὲν δύναιμι νὰ μὴ ἀναγράψω ἐπὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ἴδου τίνες ἦσαν· 1. Sinibaldo de Mas, 2. Parat, 3. Paic, 4. Gablenz, 5. Pizo, 6. Indre, 7. Ochando, 8. Holmar, 9. Caumont, 10. Lambert, 11. Let- tellier, 12. Steiner, καὶ 13. Bachmaier.

Ἄλλ' ἴδωμεν ἀκριβέστερον τί ἐζητοῦν οἱ ἄν- θρωποι οὗτοι; ὑπὲρ τίνος ἠγωνίσθησαν μετὰ τούτης ἀφοσίωσεως; Τοῦτο περιγράφεται ἐν ὀλί- γαις λέξεσι. Ἐπειράθησαν ἕκαστος κατὰ ἴδιον μέθοδον καὶ ἐπὶ ἰδιαίτερας θάσεως νὰ συντάξωσι νέαν τινὰ γλώσσαν, ἀπλή, εὐμάθητον, ὁμαλήν ὄσον ἔνεστι κατὰ τοὺς τύπους, τὴν συντάξιν καὶ τὴν ἔκφρασιν διὰ νὰ δύνανται ὄσοι οἱ ἀνθρώποι, ὄσοι οἱ κῆταικοι τῆς γῆς, ἐκμανθάνοντες αὐτὴν ἐν θραχυτάτῳ χρόνῳ, νὰ συνεννοῶνται πρὸς ἀλ- λήλους εὐκόλως καὶ τελείως. Δὲν ἐζητήσαν τὴν κακίτησιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν χρήσει γλωσσῶν καὶ διαλέκτων. Ἐπειϋῖ ὑπάρχουσι τύπων πολλὰ καὶ ποικίλα γλώσσα ἠβέλησαν ἕκαστος τῶν ἀνωτέρω νὰ καταστήσωσι δυνατήν τὴν συνεννόησιν τῶν κατοίκων πάσης χώρας πρὸς τοὺς κατοίκους πασιῶν τῶν ἄλλων χωρῶν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ γλώσσῃ. Ὁ Ἄγγλος περιη- γητῆς π. γ. ὁ ἐρχόμενος, κατὰ τὰς διαφόρους διευθύνσεις αὐτοῦ, εἰς Γρηλανδίαν, εἰς Ζουλου- λάνδην, εἰς Μαδαγασκάρ, εἰς Ἀραβίαν, Κίνα, Ἰαπωνίαν, Λαπωνίαν, Ἑλλάδα ἢ Ῥωσίαν, ἢ Ν. Ἀμερικτῆν, δὲν θὰ ἔχη πλεον ἀνάγκην νὰ φροντίξῃ περὶ συνεννοήσεως διὰ μέσον τῶση κοιτιῶν, δὲν θὰ ἔχη ἐπίσης ἀνάγκην νὰ γνω- ρίξῃ τὰς γλώσσας ὅλων τούτων τῶν χωρῶν. Ἄρκει νὰ ἠξέσθῃ τὴν "παγκόσμιον", καὶ τότε ἐν οἰψόδηπτε τόπῳ θὰ συνεννοῆται δι' αὐτῆς. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι αὐτὴ θὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλην τὴν γῆν καὶ θὰ γερῖν κτῆμα πολλῶν, πλείστον ἐν ἐκάστῃ χώρᾳ, ἕνεκα τῆς εὐκολίας καὶ ἁπλό- τητος αὐτῆς, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Τὸ πρᾶγμα δὲ τοῦτο δὲν εἶναι τόση δύσκο- λον, ὅσην θὰ ἐνόμιζε τις κατὰ πρώτην ὄψιν. Ἄλλως δὲ καὶ ἔχομεν ἄχρι τούδε πραγματικὰ παραδείγματα ἐν χρήσει. Καὶ πρῶτον μὲν δύ- νανται νὰ ἀναγρῶν τὸν Ἐναυτικὸν διεθνή Κώδικα τῶν σημείων". Κατὰ τὸν κανόνος τούτους δύνανται δύο πλοῖα, ἀδιέφορον ὁποῖα εἶναι ἡ ἐπὶ ἕκατέρῳ τούτων λαλουμένη γλώσσα, ν' ἀνταλλάξωσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτο ἐυρεῖαν συνεννόησιν. Τὰ δύο πλοῖα εὐρίσκονται εἰς ἕρ- μον τινὰ ἠγυροδοκημένα· τὸ ἐν τούτων ὀδεῖ τὸ σημείων.

GCB-FCPR-DEKN-FBKS

Οἱ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου πλοίου, ἐὰν μὲν ἦναι Γάλλοι, θ' ἀναγνώσωσιν ἀμέσως: "Notre navire partira demain soir", ἐὰν ἦναι Ἰσπανοί: "Nuestra nave partira manana por la tarde", ἐὰν ἦναι Ἑλλῆνες: "Τὸ ἡμέτερον πλοῖον ἀναγρεῖ αὔριον τὴν ἐσπέραν", καὶ οὕτω καθέτις, οἰσοῦδηπτε ἔχω ἐπ' ὄψιν τοῦ τῶν διεθνή Κώδικα τῶν ση- μείων θ' ἀναγνώσῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γλώσσαν τὸ σημειοῦμενον. Δύνανται τὶς νὰ παραβάλλῃ τὴν διὰ τῶν σημείων τούτων συνεννόησιν πρὸς τοὺς ἐν χρήσει ἀραδικούς ἀριθμούς. Ἐὰν ση- μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς 4 π. γ. καὶ ὁ Ῥώσος, καὶ ὁ Ἕλλη, καὶ ὁ Ἄγγλος, καὶ ὁ Γάλλος καὶ ὁ Γερμανός θ' ἀναγνώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν γλώσσῳν

των, ἀλλ' ὄσοι ἐννοῦν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἀνεξαρ- τήτως τῆς προφορᾶς.

Βεβαίως ἡ γλώσσα, ἦν προσεπάθησαν ἕκαστος τῶν ὄσατον τῆς παγκοσμίου νὰ κατασκευά- σωσι, δὲν θὰ ἦναι τοιοῦτὸ τὸ ἄθροισμα συμβό- λων, ἀλλὰ γλώσσα ζῶσα καὶ λαλουμένη. Πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος φέρω καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο, ἕπερ ἀποδεικνύει ὅτι καὶ λαλουμένην γλώσσαν διεθνή, ἂν μὴ παγ- κόσμιον, ἔχομεν ἐν χρήσει σήμερον! Ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ ἐμφορβήθη καὶ ἐπικρατεῖ ἀνὰ πᾶσαν ἀκτῆν κρημὰ τὴ γλώσσῃς, ἐν ἡ παυτός ἔθνος ναυτικὸν συνεννοῦνται ἐπὶ τῶν ἀφορών- των εἰς τὴν τέχνην τῶν. Καὶ ὅμως οὗτοι δὲν εἶναι πολὺγλωσσοι· μόλις γνωρίζει ἕκαστος τὴν ἰδικὴν τοῦ γλώσσῳν.

Τὴν ὑπάρχουσαν ταύτην μεταξύ τῶν πεπολι- τισμένων ἐθνῶν συνεννόησιν διὰ τοῦ "ναυτικῶν διε- θνοῦς Κώδικος" καὶ τὴν ἐπὶ περιορισμένων ἐκτά- σεων τῆς σφαιράς ἐν χρήσει συνεννόησιν τῶν ναυ- τῶν ἠβέλησαν, ἀνευρέθησαν νὰ ἴδωσιν ἐξαπλου- μένην ἐφ' ἀπάσης τῆς γῆς καὶ ἐπὶ παντός ἀντι- κειμένου τῶν ἀνθρώπων χρεσίον, καὶ πρὸς τοῦτο εἰργάσθησαν οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι, ἕκαστος κατὰ διάφορον, ὡς εἶπον, τρόπον. Οἱ πλείστοι μετα- χερίσθησαν ὡς ἑξωτερικῶν σημεῖα παραστάσεως τῆς γλώσσης ταύτης τοῦς λατινικῶς χαρακτήρα, καὶ δικαίως, ὡς τοὺς μᾶλλον διαδεδομένους. Τινὲς δὲ καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιποδομήσιν τῆς γλώσσης ἔλαθον ὑπ' ὄψιν τῶν τὸ ὕψιλόν τῶν πλείστον εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἀπαρτίσαν- τες κρημὰ εἰς ἀπασῶν, προσθέτων δὲ καὶ εἰτι ἄλλο ἀπῆται ἡ χρεία. Ὁ δὲ Indre μετεχει- ρίσθη πρὸς γραφὴν τὰ σημεῖα τῆς μουσικῆς. Βεβαίως τοιαῦτα τινὰ πράγματα ἔδωκαν ἀφορ- μὴν νὰ χαρακτιρισθῶσιν οἱ προτεινόμενα αὐτὰ ὡς ἀνεπιτυγμένα ἢ εὐγενεῖς παράφορες. Ὡς τοιοῦτος ἐχαρακτήρισθη σχεδὸν καὶ ὁ Let- tellier, ὅστις ὅμως κατέβαλεν ἀγρύτους, ὑπερ- ἀνθρώπου κόπους, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸ ἐπιδικῶν- τῶν σημείων. Οὗτος ὑπῆρξεν ἐπιμελητῆς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων, εἰτα δὲ ἀποχωρήσας ἐγκατέστη ἐν Caeu ὅπως ἐργασθῇ ἐπὶ τῆς παγκοσμίου γλώσσης καὶ παρ' ὀλίγων ἐξέμαθεν αὐτὸς ὅλας τὰς γλώσσας τῶν κόσμου! Καὶ πρῶτον μὲν ἔμαθεν ὅλας τὰς ἐν Εὐρώπῃ λαλου- μένας, εἰτα δὲ καὶ τὴν Σανονικτῆν· ἀλλ' ἵνα εἰσελθῇ κἀλλῶν εἰς τὸ μυστήριον τοῦ σχημα- τισμοῦ τῶν γλωσσῶν ἐνόμισεν εἶτι ἐπρεπε νὰ ἐκμάθῃ καὶ τινὰ τῶν μονοσυλλάβων. Καὶ λου- πόν, ἐξηκονταετῆς ἦδη τὴν ἡλικίαν, ἐπελήφθη τῆς Κινεζικῆς καὶ κατέρριψε δι' αὐτὴν ὀκτώ ὄλα ἔτη! Ἐνεκα ὅμως τῆς τῶσαῦτης ἐντάσεως τοῦ πνεύματός του ἐπὶ τὸ πρὸ ὄφθαλμῶν προσ- φίλῳς θέμα κατέστη εἰς τὸν ὕπατον θαβῆν ἄφη- ρημένον. Ὅτε ὁ ἱατρὸς τὸν παρήγγειλεν αὐτῷ νὰ περιπατῇ ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἐκάστην ἐν τῷ κήπῳ, ὁ Letellier δὲν κατώρθου ποτὲ νὰ ἐνθυ- μωθῇ ποτὲ ἤρχειος περιπατῶν καὶ ποτὲ ἐπρεπε νὰ τελειώσῃ. Ὁ ἱατρὸς τότε παρήγγειλε — μετὰ προσηγγέντα ὑπολογισμόν — νὰ ἐκτελῇ ὀεκα καὶ ἐπτά φορὰς τὸν κύκλον τοῦ κήπου του. Ἀδύνατον νὰ ἐνθυμωθῇ τὴν σειρὰν τῶν ἀριθμῶν μέχρι τοῦ 17! Τέλος ἡ σὺζυγός του ἔβηεν εἰς τὸ θολάκιον τοῦ φορέματός του 17 λιβάρια, ὦν ἐπρεπε αὐτὸν νὰ ῥίπτῃ ἀνὰ ἐν μὲθ' ἕκαστον κύκλον τοῦ κήπου. Παραδόξως πως κατώρθου νὰ ἐνθυμῶται τοῦτο! Μετ' οὐ πολὺ ἔδωκε πρὸς τύπωσιν τέσσαρας ὀκτώδεις τόμους, ὦν τὴν ἐκδο- ἴον ἀνέλαβεν ὁ Dentu. Ἄλλ' εἶτε διὰ τούτων, εἶτε δι' ἐκεῖνον τὸν λόγον, ἀλλὰ βεβαίως ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας τοῦ κόσμου πρὸς τὴν παγκόσμιον γλώσσαν, ὁ Dentu ὑπολόγις ὅτι οὐδέποτε ἐπώ- λησεν ἐν κᾶν ἀντίτυπον τῆς σοφῆς συγγραφῆς τοῦ Letellier μέχρι νῦν, ἤιστα δὲ ἐλπίζει ὅτι

θὰ παρουσιασθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι ἀγορασταί. Καὶ ὁ ἀτυχὴς Lletellier δὲν ᾔδουχερος νὰ ἴδῃ οὔτε ἕνα μαθητῆν εἰς τὰς τάξεις τῆς νέας σχολ- λῆς του, δὲν κατώρθωσεν νὰ συνεννοηθῇ ἐν τῇ νέᾳ γλώσσῃ του, δι' ἣν κατέρριψε τρία ἐπταετα αἰῶνας, πρὸς ἄλλον τινὰ ἀνθρώπον ἐπὶ τῆς γῆς, εἰμὴ πρὸς ἑαυτὸν καὶ μόνον!

(Ἐπιτετα τὸ τέλος.)

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

ΚΑΙ

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΑΥΤΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

Φιλολογικὴ Μελέτη.

(Μετὰ τῆς εἰκόνης τοῦ Βύρωνος.)

ἈΠΟΔΕΛΕΓΜΕΝΟΝ εἶναι ὅτι ἀφ' ἐνός μὲν αἱ ἰδέαι τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐφ' ὧν ἴδιως ἐπεδράσαν αἱ ἔρευναὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τῶν τού βίου, μεγάλως ἐπέδρασαν ἐπὶ ὅλων ἐν γένει τῶν μορφῶν τῆς ποιήσεως. Ἄρκει πρὸς ἀπόδειξιν τούτου νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ἀφρημένα καὶ ὑπερφυσικά, ἄπερ ἄλλοτε ἦσαν ὁ κύριος μοχλὸς διὰ τὴν ποίησιν, ὁσμερὰ ἐκλείπουσι παρακινεζόμενα ὑπὸ ἀπόψεως οὐσιωδεστέρων, πραγματικωτέρων. Καὶ ἡ ποιησις ἠγαγίσθη νὰ ὑποταχθῇ κατὰ τοῦτο εἰς τὴν φορὰν τῶν νεωτέρων ἰδεῶν. Ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτως ἐπὶ τῆς ἐπιρροῇ αὐτῆ καταφαίνεται ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῆς ποιήσεως μορφῆς. Ὄβτως ἡ στενὴ κοίτη τοῦ κλασικοῦ Ἐποικοῦ μὲ τὴν ἀπλότητα αὐτῆς δὲν εἶναι σήμερον ἀρκούσα ὅπως δεχθῇ τὸν ὀρημ- τικὴν χεῖμαρρον τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, αἰσθη- μάτων καὶ σχέσεων. Ἐπομένως διὰ τὸ ἔπος δέν ἐν εὐρήβῃ νέα μορφή, διὰ τὴν ὁποῖαν, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἐχαράχθη ἦδη τὸ στάδιον καὶ πρὸς τὴν ὁποῖαν ἐγένετο ἦδη ἐναρξίς.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν λυρικὴν ποίησιν τὸ σημερινὸν ἔδαφος δέν εἶναι εὐνοϊκόν πολὺ. Ἡ λυρικὴ ποίησις, ἦν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν τὴν ἐλευθερὰν ἰδακτῆν παράστασιν τοῦ ἐσω- τηρικοῦ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὴ αἰσθάνεται ἐαυτὴν περιορισμένην εἰς τὴν μετάδοσιν τῶν αἰσθημά- των, μὴ ἀνακαλύπτουσα ἐν τοῖς σημερινῶς πε- ζοῖς χρόνοις τῆς ἀπάτης, τῆς ἐπιδείξεως καὶ τοῦ φεθῶδους οὐδὲν ὕψηλόν καὶ γενναῖον, οὐδὲν δυνάμενον νὰ τῆ παράσχῃ οὐδέ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν καὶ αἰτίαν ὑποθέσεως καὶ θέματος. Ἐπομένως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λυρικοῦ ποιητοῦ οὐδαμοῦ εὐρίσκει θέσιν ἢ στήριγμα, δι' οὗ νὰ ὕψωθῇ εἰς σφαῖρας ὕψηλότερας ἐμπνεύσεως. Ἀπόπειρα ἀσθενῆς ἐγένετο κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην δεκαετηρίδα τοῦ ἐνεστώτος αἰῶνος διὰ τῶν πολιτικῶν λεγομένων ἀμαμάτων, ἀλλ' ἡ ἀπό- πειρα αὐτῆ δέν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀποκύημα τέχνης ὕψηλῆς καὶ ἐλευθερίου. Ἡ λυρικὴ ἐποποιήσις ἐμεινε περιορισμένη εἰς τὰ ἐρωτικὰ ἔπιματα.

Καὶ τὸ δρᾶμα! Πῶς νὰ περιέλθῃ ἡ δρα- ματικὴ ποίησις εἰς θαβῆν τινὰ τελειότητος; Καὶ ὅμως πῶς ἐξηγεῖται ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγ- γλίᾳ ὁ λαὸς, ὁ ἤιστα παντός ἄλλου φιλόσοφος, μετὰ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἀνεγίνωσκε τὰ

καὶ νὰ περιβληθῇ διὰ νέων ἰδεῶν; Ἐν τοιαύτῃ ἐποχῇ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα προεξάρχουσι καὶ ἀποκρούουσι πᾶν τὸ ἀφρημένον καὶ ἰδεῶδες. Πρὸς ἐπιτυχίᾳ ὅμως μύρωσιν πάσης ποιήσεως ἀνάγκη εἶναι, ὁ χρόνος νὰ ἴδῃ πραγματοποιου- μένας τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ βίῳ τοῦ λαοῦ, νὰ ἀναπαυθῇ ἐπὶ τῶν θριάμβων του καὶ νὰ ἔχῃ γνῶσιν τῆς οὐσίας καὶ τῶν στοιχείων αὐτοῦ. Ἄνευ τῶν ὅρων τούτων δρᾶμα δέν γί- νεται, καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἔθνος ὑπερ δύναιται νὰ εἰπῇ σήμερον ὅτι εὐρίσκειται ἐν τῇ ἐπιζήλῳ ἐκείνῃ θέσει, τῇ παραχούσῃ πάντα τὰ ἀπατού- μενα συστατικά; Τίς λαὸς ἐκτός τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔχει σήμερον πράγματι δραματικὰς ὑποθέσεις προχείρους; Μένουσι αἱ παλαιότεραι, ἱστορικαὶ ὑποθέσεις, ὑπολείπονται τὰ ὑπὸ τῆς φαντασίας τοῦ ποιητοῦ πλαττόμενα θέματα· ἀλλὰ ταῦτα πάντα δέν ἀρκοῦσι πρὸς παραγωγήν ἀληθοῦς ἐθνικοῦ δράματος.

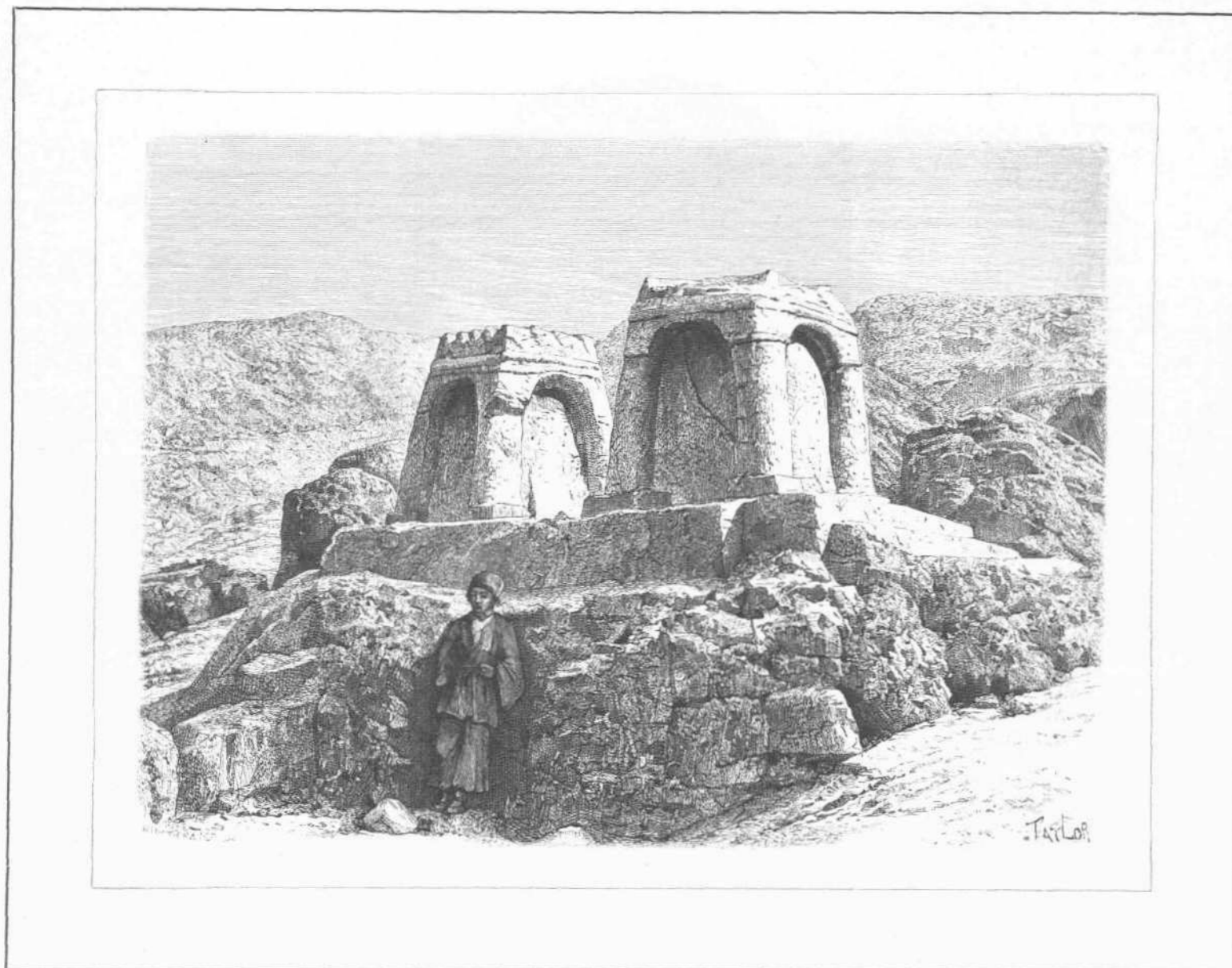
Τί εἶδος τῆς ποιήσεως ὑπολείπεται λοιπὸν τῇ σημερινῇ

ἔργα τοῦ Βύρωνος; Τοῦτο συνέβη τὸ μὲν διότι ὁ Βύρων ἦτο Ἕλληνας καὶ ὡς τοιοῦτος τῶν ἔθων αὐτοῦ προσφυλῆς, τὸ δὲ διότι ἡ ποιητικὴ του εἰχέ τι πρωτότυπον, τί νεοφανές, ἑλκύν τα πλῆθη. Ἐάν προσθέσωμεν εἰς ταῦτα καὶ τὴν μεγάλην χάριν, ἣν ἀποπνέουσι τὰ ποιήματα αὐτοῦ καὶ τὸ βέρον τοῦ ὕφους, θέλομεν ἐννοῆσαι διατί ὁ Βύρων κατέχει ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὴν θέσιν τοῦ ὑπάτου τῶν ποιητῶν.

Οἱ χρόνοι μετεβλήθησαν, αἱ νεώτεροι ἰδέαι ἀνεφάνησαν καὶ ἐξουσίασαν τὸν κόσμον, καὶ ὁ

καὶ προέβη θηρεύουσα ὡς ὄψιστον ἰδανικὸν σκοπὸν τῆς τὸ καθαρῶς ἀνθρώπινον. Μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας διήλθεν ὁ Βύρων τὸν κινδυνώδη ἀκόπελον, καὶ, ἐπειδὴ ἦτο ἀληθῆς ποιητὴς, κατώρθωσε νὰ ὀδηγήσῃ τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ἐλευθεράν θάλασσαν ἰσῶν καὶ ἀβλαβῆς. Κατὰ τοῦτο ὁ Βύρων ὑπῆρξε μιμητὴς ἀξιόπαινος τοῦ Ἀλεξάνδρου Pope, οὗ τὸ ἀπόφθεγμα "ἡ καταλληλότερα μελέτη τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος" (The proper study of man-kind is man), ὁ Βύρων ἀνεγνώριεν ὡς λόγον ἀληθῆ καὶ πιστῶς

στόμφου καὶ ἄνευ σκοποῦ διδακτικοῦ, συγχωνεύονται ἐν ἐμβριθεῖα καὶ τῇ παιδιᾷ τοσοῦτον ἠπίως καὶ ἐντελῶς μετὰ τοῦ διαυγοῦς βεβήματος τῆς ποιητικῆς βάσεως, ὥστε ἀποτελοῦσι μετ' αὐτοῦ ἀρμονικὸν σύνολον. Πόσον ὡς ἐκ τούτου ἡ ποιητικὴ τοῦ Βύρωνος ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ ἀναγνώστου, δὲν χρῆζει περαιτέρω ἐξηγήσεως, διότι τὸ πλῆθος τῶν σοφῶν διδαγμάτων καὶ τῶν ἰδεῶν εἰσῶσι ἐν μορφαῖς πολυποικίλοις εἰς τὸν κύκλον τῶν ἰδεῶν ἡμῶν, ὥστε χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανώμεθα διδασκόμεθα. Ὄστω τὰ ποιήματα

ΟΙ ΒΩΜΟΙ ΤΟΥ ΠΥΡΟΣ.

Βύρων, ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, ὁ προφήτης τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἀγνώστου μέλλοντος, ἀνεγνώρισθη ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀποβαλόντων πλέον τὰς παλαιὰς καὶ περιωρισμένας ἰδέαι καὶ κατανοησάντων τὴν ὄλην ἀλήθειαν τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ὑπὸ ἔποψιν φιλοσοφικῆν, καὶ ὑπὸ ἔποψιν πολιτικῆν καὶ ἠθικῆν. Ἐν τισι τῶν πρώτων ποιημάτων του καταφαίνεται ἐνίοτε ἀπῆχσις τις τῆς αὐστηρᾶς ἀγγλικῆς αὐτοῦ ἀνατροφῆς, τῆς ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν ἀρχαίων ἰδεῶν εἰσέτι ἐσκοτισμένης· ἀλλ' ὅμως ἐν τοῖς μεταγενεστέροις αὐτοῦ ἔργοις δηλοῦται τρανῶς, ὅτι τοῦ ἀνδρός τὸ ἐλέμμα διέσχισε τὰ νέφη ταῦτα καὶ τὴν ὀμίχλην, ἥτις ἐπεκάθητο εἰσέτι ἐπὶ τῆς ἐκτεταμένης τοῦ θίου πεδιάδος.

Συνέπεια δὲ τῆς καθαρῶς ἐσωτερικῆς ταύτης διανοητικῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξεν ὅτι ἡ ποιητικὴ τοῦ Βύρωνος ἀνυψώθη τολμηρὰ καὶ νικηφόρος ὑπεράνω τῆς ὀμιχλώδους ἐκείνης ἀτμοσφαιράς,

αὐτὸ ἐτήρησεν. Ἐάν ὁ Pope κατηγορηθῇ ὑπὸ τῶν συγχρόνων του καὶ τῶν μεταγενεστέρων, ὅτι εἰσήγαγεν εἰς τὴν ποίησιν τὴν φιλοσοφικὴν ταύτην ἰδέαν, τοῦτο ἀποδοτέον μόνον εἰς τὸ ὅτι τὰ ποιήματα αὐτοῦ, καίτοι πλήρη ὀραίων χωρίων, εἰσὶν ὑπὲρ τὸ δέον διδακτικά, ἦ, ὡς λέγομεν σήμερον, σχολαστικά. Καὶ ὁ Schiller, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἐξέχει ἐν τῷ δράματι ἰδίως, ἐμφανίζεται ἡμῖν ἐνίοτε διὰ ὕφους κἄπως διδακτικοῦ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτοῦ ἀπαγγέλλουσι ὑπὲρ τὸ δέον, ἕπερ ἐνίοτε παραβλάπτει καὶ παρεμποδίζει τὴν ἀπρόσκοπον τοῦ δράματος πορείαν.

Μόνος ὁ Βύρων, οὗτος μόνος ἐξαιρετικῶς, εὔρε τὴν ἀληθῆ ὁδὸν· παρ' αὐτῆς ἡ φιλοσοφικὴ ἰδέα συμβαδίζει μετὰ τῆς ποιητικῆς, συνδέεται μετ' αὐτῆς στενῶς, καὶ ἐκ τοῦ συνόσμου τούτου πηγάζει εἶδος ποιήσεως, εὐρίσκον ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ δικαιοσύνην. Αἱ θαθεῖται, ἀπλαῖ καὶ ἀφελεῖς παρατηρήσεις, ἐκφερόμενα ἄνευ

τοῦ ἐξόχου Ἕλληνο ποιητοῦ συντελοῦσι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολλῶν, ὅτινες εἴτε δὲν ἔλαβον τὴν ἀπαιτουμένην φιλοσοφικὴν παιδείαν, εἴτε δὲν εἶναι ἐπιρρεπεῖς εἰς θαθεῖας φιλοσοφικὰς μελέτας. Κατὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει ποιητῆς καταλλήλοτερος τοῦ Βύρωνος, οὗ τινος τὰ ἔργα εἶναι ἀληθῶς διδακτικὰ ἄνευ σχολαστικότητος, διότι ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ἠθικοποίησις τοῦ ἀνθρώπου.

Μακρὰν πάσης ὀμιχλώδους αἰσθηματικότητος ὁ ἡμέτερος ποιητὴς εἶχε τὸν κύκλον διαγεγραμμένον, ἐν ᾧ εἶδει νὰ περιστρέφονται τὰ ποιήματα αὐτοῦ. Ἄντι νὰ περιφερέται ἐν τῇ φαντασιώδει χώρα τοῦ ῥομαντισμοῦ καὶ ἐν τῇ ἀθεδαῖα παραλία τῶν παραδόσεων ὁ Βύρων ἦντλησεν ἐν τῇ διαυγῇ ὕδατι τοῦ ἀμέσως περικυκλούντος ἡμᾶς πανταχόθεν θίου, ἐν τῇ πυθμῆνι τοῦ ὀπίου ὁ ἰκανὸς δότης εὐρίσκει πάντοτε τοὺς καθαρῶτερους μαργαρίτας ὄσφω καὶ ἂν ἦναι θαλά τὰ τῆς ἐπιφανείας κύματα. Διὸ καὶ δὲν ἐλιπέμεν

τὸν Βύρωνα διαμένοντα ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἀλλ' εἰσδόντα εἰς τὰ βάθη, ἐν οἷς οἱ στρόβιλοι ἔχουσι τὴν πηγὴν τῶν δὲν ἠρκείτο δὴλ. εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀνεζήτει τὴν θέσιν αὐτῆς καὶ ἀπεκάλυπτεν οὕτω τοὺς μουσικῶς μυχούς τῆς καρδίας. Ὅπως κατορθώσῃ τοῦτο ὤφειλεν ὁ ποιητὴς νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν ἐρευναν τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας καὶ φυσιολογίας. Πόσον ἐπιτυχῶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν μελέτην ταύτην ἐννοοῦμεν σήμερον, ὅτε ἡ μελέτη τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν τόσο ἀφθα-

Ἐν οἷσις τοῖς ποιητικοῖς αὐτοῦ ἔργοις, μικροῖς καὶ μεγάλαις, ὁ Βύρων αὐδέποτε ἐξέκλινε τῆς ὁδοῦ ταύτης· πάντα τὰ ἔργα του, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἑξαιρέσεως, ἔχουσι κέντρον τὸν πραγματικὸν θίον καὶ ὡς πρὸς τὰς περιπετείας τῶν ἐν αὐτοῖς προσώπων καὶ ὡς πρὸς τὰ φυσικὰ φαινόμενα καὶ τοὺς χαρακτῆρας. Ὁ Βύρων εἶναι ὁ τολμηρῶς καταρρίψας τὸ ἐσφαλμένον ἀξίωμα ὅτι ἡ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ καίται μακρὰν τῆς γῆνιου σφαιράς, εἰς νεφελοῦσιν ὕψη. Ὁ Βύρων ἀπέδειξε τρανῶτα ὅτι καὶ ὁ ποιητὴς ὀφείλει

Εἰς τῶν ἐμβριθετέρων κριτικῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, ὁ Börne, ὅστις μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐμελέτησε τὰ ἔργα τοῦ Βύρωνος καὶ ἐνεδύθησεν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, λέγει· "Ἦγάς, ὅσα ἡ τοῦ Βύρωνος, προσφυλάττει αὐτὴ ἡ φύσις· διὰ ἀκανθίνου δικτύου ἀπὸ τῆς μομφῆς καὶ τῆς "κατηγορίας, ἵνα μὴ ψαύσῃ αὐτὰς ὁ ὄδοις τῶν "ζῶων· ἐκεῖνος ὕμνος, ὅστις δὲν εἶναι πρόβατον, "δὲν φοβεῖται νὰ προσεγγίσῃ εἰς τοιοῦτον σαρκαστικὸν μισάνθρωπον." Δικαία ἐκτίμησις τῶν αἰσθημάτων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Ὁ Βύρων

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ΕΝ ΝΕΑΝΙΚῆΙ ΗΛΙΚΙΑΙ.

μοφανῶς καὶ φηλαφητῶς ἀπέδειξαν ἡμῖν. Ὀυδέποτε ἐγκαταλείπων τὸ στερεὸν ἔδαφος τοῦ πραγματικοῦ θίου, ἰσχυρὸς καὶ δυνατός, ὡς ὁ Ἄντεός, ἦτο ὁ Βύρων ὁ κυριώτης ποιητῆς τῆς ἀληθοῦς ἀνθρωπότητος. Τοῦτο τὸ καθαρῶς ἀνθρώπινον, ἕπερ ὁ ποιητὴς ὡς ἐν λείψυ καὶ διαυγῇ κατόπτρῳ παρουσιάζει ἡμῖν ἐν τοῖς ποιήμασι αὐτοῦ, παρέχει εἰς τὰ ἔργα του ἐκείνην τὴν χάριν καὶ ἐξασκεῖ ἐκείνην τὴν πιστικὴν ἐπιρροήν, ἣν μόνον ἐν ταῖς παραστάσει τῆς πραγματικότητος εὐρίσκομεν. Δίκαιον ἐπομένως ἔχει ὁ Βύρων λέγων· "Ἀποστρέφονται πᾶσαν ποίησιν, ἥτις εἶναι μόνον μῦθος." Ἐχει δίκαιον, διότι εἶχεν ἐπιστῆ ὁ καιρός, ὅτε ὁ ἀνθρώπος καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς ποιήσεως εἶδει ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν γῆν ὡς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ καὶ μόνην πατρίδα, ἐξ ἧς ἦθελεν ἀναφοῦ δι' αὐτὸν ὁ καρπὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀληθοῦς ἠθικοποιήσεως, ἐξ ἧς ἦθελεν ἐμφανισθῆ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ εἰκὼν τῆς πράγματι ὀραίας ἀνθρωπότητος.

Ἡ ποιητικὴ τοῦ Βύρωνος ἐμφανίζεται ἡμῖν ὑπὸ διττὴν ἔποψιν· τὸ μὲν ὡς θετικὴ καὶ ἀντιπρόσωπος τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, τὸ δὲ ὡς ἀρνητικὴ, παραμένη νὰ παραμερίσῃ πάντα τὰ κατὰ τῶν ἰδεῶν τούτων παρεμβλλόμενα ἐμπόδια καὶ νὰ καταπολεμήσῃ πάντα τὰ προχώματα τῶν παλαιωμένων ἕξεων, τῶν προλήψεων καὶ τῶν κακιῶν δι' ὅσων ἰσχυρῶν καὶ νικηφόρων. Διὸ καὶ ὄλιως ὀδίκος εἶναι ἡ μομφή, ἡ κατὰ τοῦ Βύρωνος ἐκφερομένη, ὅτι ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ ἐνεργεῖ διαλυτικῶς, οὐχὶ δὲ συνδιαλλακτικῶς. Ἡ ποιητικὴ δὲν εἶναι φιλοσοφία· καὶ αὐτὴ μὲν ἔχει ὡς ἐντολὴν τὴν ἀνεγερσιν τοῦ οἰκοδομήματος τῶν νέων ἰδεῶν, ἐν ᾧ ἡ ἔτερα εἶναι μόνον ἡ ἀπόστολος αὐτῶν, ἡ ἀνοψόουσα αὐτὰς διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος αὐτῆς καὶ παρέχουσα γόητρον εἰς τὰς ἀληθείας καὶ τὰς καλῶνας αὐτῶν.

ἦτο κεκρηρυμένος ἐχθρὸς τοῦ πολέμου καὶ τῆς σφαγῆς, ἣν τὸ ἀνόητον πλῆθος ἀποκαλεῖ πολεμικὴν δόξαν, δὴλ. ἦτο ἐχθρὸς τοῦ χάριν κατακτήσεως· γενομένου πολέμου, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο γράφει πρὸς ἕνα φίλον του· "Τὸ ποίημα μου τοῦτο (ὁ Δὸν Ζουάν) περιέχει ἱκανὴν ὄδον σαρκασμοῦ κατὰ τῶν σφαγῶν καὶ τῶν μισθωτῶν αὐτῶν στρατιῶν. Ἀνάγκη νὰ πολεμηθῇ ἡ τάσις αὕτη πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος." Ἀδιάφορον εἶναι ἂν πάθῃ τι ὁ ἀνθρώπος ὁ τοιοῦτο τόλμα "μῆμα ἐπιχειρῶν." Τί ἔπραξε, τί ὑπέπερυν ὁ Βύρων, ὁ γενναῖος οὗτος πρόμαχος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, τοῦ ὄψιστου τούτου τῆς ἀνθρωπότητος ἀγαθοῦ, τί ἐβουσίασεν ὑπὲρ τοῦ θεμελίου τούτου λίθου πάσης ἠθικῆς, πῶς ἐν τῇ πεποιθήσει ταύτῃ ἐξέπεμψε τὴν τελευταίαν του πνοήν — ταῦτα πάντα γνωρίζει ὁ τὸν θίον τοῦ ἐνδύσου τούτου ποιητοῦ παρακολούθησας καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα ἀναγνούς καὶ μελετῆσας.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 41. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἑσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὅποια δημοσιεύμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΪΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαῖδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγκαπώρης τῆ α'. ἐκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλοῦτταν διὰ Πόρτο-Σαῖδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῆ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Ἀυγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Επὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἐκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαῖδ καὶ τὴν Συρίαν).

Πλεονέκτημα πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστη Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λοῦδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἐκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλάξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

ΓΡΑΜΜΗ ΒΡΕΝΤΗΣΙΟΥ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Ἐκ Βρεντησίου τὴν Πέμπτην ἐκάστης ἐβδομάδος τὸ μεσονύκτιον διὰ Κέρκυραν, Πάτρας, Κόρινθον, Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

Ἐκ Πειραιῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κόρινθον, καὶ ἐκ Κόρινθου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐκάστην Δευτέραν, τὴν μεσημέριαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν εἰς Βρεντησίον.

Τὴν Τετάρτην (ἐκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῆ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκλων, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῆ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

Εἰς ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημέριαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσηνίας, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἐκάστης ἐβδομάδος.

120

BROCKHAUS' CONVERSATIONS-LEXIKON.

Ἐκδοσις Π'. ἐπηξητημένη καὶ διὰ 400 εἰκόνων καὶ γεωγραφικῶν χαρτῶν κεκοσμημένη.

Τὸ πλούσιον τοῦτο Λεξικόν, ἐν τεύχεσι 240 πρὸς φοίνικας 50 ἕκαστον, θέλει ἀποτελέσει 16 ὀγκώδεις τόμους, ὧν οἱ 11 ἐδημοσιεύθησαν ἤδη.

Ἐκαστος τόμος τιμᾶται·

Ἄδειος μὲν μαρκῶν 7.50.

Δεδεμένος διὰ λινοῦ μ. 9.

Ἡμιδερούμενος μ. 9.50.

Ἐπὶ ἐξαιρετικοῦ χαρτοῦ καὶ πλουσίως δεδεμένος μ. 15.

ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

Α'. — Δ'.

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ

Σ. Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1884.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Μετανεγκῶν ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς εἰς τὴν ἡμετέραν καθομιλουμένην ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον "Βενετία" μυθιστόρημα τοῦ μακαρίτου Λόρδου Βήκονσφιλδ, προτίθεμαι τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ. Τὸ ἐν λόγῳ μυθιστόρημα τοῦ μεγάλου τῆς Ἀγγλίας πολιτικοῦ τυγχάνον ἄξιον ἀναγνώσεως, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν θέλουσιν ἀποφασίσαι ν' ἀποκτήσωσιν ἐν τῇ μητρικῇ τῶν γλῶσση ἐκδιδόμενον, ἐφ' ᾧ καὶ θαρρούντως ἀπεκδέχομαι τὴν ὑποστήριξίν των.

Τιμὴ ἐκάστου ἀντιτύπου διὰ τοὺς συνδρομητὰς ὀρίζεται εἰς σελίνια δύο καὶ ἡμισυ. Τὸ ἕλρον ἔργον ἀποτελέσει περίπου 8 τυπογραφικὰ φύλλα.

Ἐν Κυρηνείᾳ Κύπρου.

ΙΩ. Γ. ΠΑΠΠΑΣ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΡΑΒΙΚΟΝ

περιέχον τὰς κυριώτερας καὶ χρησιμώτερας λέξεις καὶ φράσεις ἡρμηνευμένας ἀραβιστὶ δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων καὶ παράρτημα διαιρούμενον εἰς τρία μέρη· Α'. Περιγραφὴν τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων καὶ μνημείων τῆς Αἰγύπτου· Β'. Τὰς ἐθνικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἐορτὰς τῶν Αἰγυπτίων· Γ'. Τὰ ἔθνη, ἔθιμα, δοξασίας καὶ προλήψεις τῶν Ἀράβων κτλ.

Συνταχθὲν

ὑπὸ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Ι. ΠΕΝΤΑΚΗ.

Ἐκδοθὲν ἀναλώμασι

τοῦ Ἑλληνικοῦ διδελισπωλείου "Φοίνικος"

ΠΕΤΡΟΥ ΣΑΡΑΝΤΗ.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ

1885.

Ο ΣΠΕΥΔΩΝ ΩΦΕΛΕΙΤΑΙ.

Ἀνελάβομεν τὴν ἀποθήκην ἐργοστασίου συσκευῶν τραπέζης ἐξ ἀργύρου φοίνικας διὰ τὸ ἡμισυ τῆς τιμῆς καὶ πωλοῦμεν τὰς συσκευὰς ταύτας εἰς τιμὰς μυθῶδες συγκταβατικάς. Ὁ ἀργυρὸς οὗτος (Φοίνιξ) κατέχει μετὰ τῶν διαφόρων ἀπομιμήσεων τοῦ ἀργύρου τὴν πρώτην θέσιν, καὶ δὲν διακρίνεται ἀπὸ τοῦ καθαροῦ ἀργύρου, διατηρεῖ καὶ μετὰ δεκαετῆ χρῆσιν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀργυρόχρουν χροιάν καὶ ἀνεγνωρίσθη ἐν Εὐρώπῃ ὡς ἡ ἀρίστη, ὑγιεινὴ καὶ πρακτικωτάτη συσκευή τραπέζης διότι δὲν ὀξειδούται καὶ ἀντικαθίστᾷ ἐπιτυχῶς τὰ ἀργυρὰ σκεύη. Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτου ἀποστέλλομεν εὐχαρίστως ἀντὶ 20 φράγκων καὶ ἐλεύθερα ταχυρ. τελῶν ὡς δείγματα κιβώτια περιέχοντα 33 τεμάχια, ἧτοι 6 μαχαίρας μετὰ λεπίδας γαλυβδίνους, 6 φραῖα κοχλιάρια μετὰ στέμμα, 6 περὼνια ἐπίσης, 6 κοχλιάρια τοῦ καφέ, 6 κοχλιάρια τῶν ὀσίων, 1 τρυπητὸν τείου, 1 κοχλιάριον τοῦ γάλακτος, 1 κοχλιάριον μέγα τῆς σούπας. Ἡ ἀποστολὴ ἐκτελεῖται μετὰ προηγουμένων ἐμβάσμα τῆς τιμῆς τῶν 20 φράγκων.

Διεύθυνσις·

Universal-Versandt-Bureau Wien, Ottakringer Hauptstrasse 140.

Χορηρικῶς συγκατάβασις. — Πράκτορες ζητοῦνται.

Σ. τ. Δ. Ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἑσπέρου οὔτε συνιστᾷ οὔτε ἐγγυᾶται περὶ τῶν ἄνω εἰδῶν· ἀλλ' ἀπλῶς καταχωρίζει τὴν παροῦσαν εἰδοποίησιν. Τὴν εὐθόνην ἔχει τὸ πωλοῦν τὰ εἶδη κατὰσθημα.